

ERDÉLYI HÍR- T. "Otthon" Irok és Hírlapirók Köre BUDAPEST VII., Erzsébet körút 9-11

titá in numerar conform
ten. PTT No. 157.012.1934.

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 48 (916) szám. * Csütörtök, 1935 február 28

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A földmivelési miniszter a képviselő- házban közölte a szövetkezetek önkormányzatára vonatkozó föltételeit

Madgearu a nemzeti parasztpárt nevében elfogadta a miniszter béke-
jobbát. Utána azonban heves támadás következett a nemzeti paraszt-
párt szövetkezeti vezéréberek ellen

Bucuresti. Saját tud. A képviselőházban kedden délután folytatódott a szövetkezeti törvényjavaslat vitája.

Sassu miniszter előadta, hogy milyen feltételek mellett hajlandó a kormány az új szövetkezeti törvényben mégis biztosítani a szövetkezeti központok önkormányzatát. Ezek a feltételek, különösen a cenzorok számának a csökkentése, minden központnál, az ügykezelési kiadások korlátozása, a tantiémekek igazgatósági tagsági díjak, stb. leszállítása.

Madgearu tudomásul vette a miniszter kijelentését, mondván, hogy amennyiben azt fogja látni a nemzeti parasztpárt, hogy meghagyják az önkormányzatot és az önellenőrzést, hozzá fog járulni a javaslat megszavazásához.

A kis pártok vezetői, illetve képviselői, mint Cuza, Argetoianu és Constantinescu-Bordeni, kifogásolták, hogy a kormány csak egy párttal egyezkedett, holott az összes pártok kiküldöttjeivel kellett volna tanácskozásokat folytatnia.

A szövetkezeti törvényjavaslat érdemleges vitája során Radu Rosculeț liberális képviselő felsorakoztatott néhány nemzeti parasztpárti szövetkezeti vezérférfiut, akik méltatlanok voltak a mozgalomhoz s akikért igazán nem kár, ha az új törvény fokozott ellenőrzési lehetőségei kiebrudalták őket a szövetkezeti intézményekből. Hyenek voltak többek között: Bratulescu, a Behozatali és Kiviteli Szövetkezeti Köz-

pont igazgatótanácsosa és a Carbonele Szövetkezet elnöke, aki saját személyes érdekében 1.400.000 leit használt fel s ugyanettől a szövetkezettől 100.000 leit vett kölcsön.

— Aztán egy másik úr, Radu Popescu, a Banca Centrala Cooperativa igazgatótanácsának tagja, akit csalásért jogerősen három hónapi börtönrre ítélték. Ugyanilyen jeles férfiú volt Marin Pitigoiu, a B. C. C. igazgatótanácsának tagja és a Kiviteli és Behozatali Szövetkezet Központjának cenzora, aki ellen eljárását indította a vizsgálóbíró megvesztegettetés címén, mert 100 ezer leit vett fel egy szövetkezet alapszabályainak jóváhagyásáért.

Radu Rosculeț még számos más csalást és visszaélést sorolt fel, amelyeket a szövetkezeti intézmények terhére nemzeti parasztpárti szövetkezeti vezérférfiak elkövettek s a végén feltette a kérdést: Ezek ellen az urak ellen ne vezessen be fokozott ellenőrzést az állam?

A szónokot a jelenlevő miniszterek és liberális előkelőségek lelkesen üdvözölték beszéde végén s Leonte Moldoveanu szenátusi elnök, aki átjött a képviselőházba, hogy végighallgassa Radu Rosculețet, a folyosón mindkét orcáján megcsókolt.

Csak este félnyolc óra tájban került a bejelentésekre a sor. Természetesen ismét akadt szónok, aki a nemzeti munka védelmének ügyét szóváltette.

Vaida Sándor elmélete alapján sürgetik a magánvállalatok elfoglalását

Giurescu (georgista képviselő) azt kérdezte a kormánytól miért késik a nemzeti munka védelméről szóló törvény alkalmazása.

— En ezt a kérdést, — mondotta, — már a múlt év decemberében feltettem. Akkor azt válaszolták, hogy a törvény végrehajtási utasítása még nem készült el. De meg kell jegyeznünk, hogy a törvény megszavazása óta öt hónap telt el. Azóta határozott és igen súlyos eseteket sorakoztattak itt fel. Így a fagarasi robbantószergyárnak és a brasovi Scherg-féle posztógyárnak az esetét, amely gyárakban a román elem ma is háttérba szorul. Miért nem alkalmazták tehát a törvényt?

— Ma, mikor a románsácnak jogaiba való visszahelyezését célzó mozgalom az egész vonalon megindult, mikor a politikai pártok sorra hangoztatják a román elemnek számára szerinti való térhódítását, mikor még ma is az a helyzet, hogy körülbelül 60.000 román középiskolai tanuló esik 15 millió románra és pár ezer kisebbségi növendék 4 millió kisebbségre és végül amikor Vaida Sándor az ő nagy politikai tekintélyével kikiáltotta a „numerus valachicus” jelszavát, — akkor nem gondolja a kormány, hogy a törvény alkalmazásával késlekedni még sem lehet?

A szónok végül számadatokat kért a Societate Astra Romana, a Distributia, a bucuresti Herdan üzem, a brasovi Scherg-gyár és a fagarasi robbantószergyár összes alkalmazottairól.

A további felszólalások során dr Solonom

nemzeti-parasztpárti képviselő megkérdezte a kormányt, hogy lehet az, hogy a katonai hatóság megtiltotta a Cultul Patriei egyesület által Clujon tervezett Hora, Cloșca és Crisan ünnepélyek megtartását?

Inculeț belügyminiszter nyomban válaszolt:

— Valóban, — mondta — néhány nappal ezelőtt Marin Stefanescu, a Cultul Patriei elnöke nálam járt és engedélyt kért a gyűlés megtartására. En megadtam az engedélyt, de sajnos, elfelejtettem volt, hogy Clujon ostromállapot van s így a gyűlésekre nem a polgári hatóságok, hanem a hadtestparancsnokság kell, hogy engedélyt adjon. Erre aztán telefonáltam Marin Stefanescu tanárnak, hogy adja vissza nekem a hibásan kiadott engedélyt. Ő azonban azt válaszolta, hogy az engedélyt elvesztette, ennek ellenére azonban másnap ezzel az engedéllyel megjelent Clujon Motas hadtestparancsnoknál.

— Közben azonban én, látva, hogy a professzor ur nem túlságosan jóhiszemű, telefonáltam Motas tábornoknak, hogy a Marin Stefanescu számára kiadott engedélyt visszavontam, mert nem felel meg a törvényes alkikéságoknak s ha megkérdeznék, miért vontam vissza az engedélyt, mint kedvező véleményezést, azt felelhetem, hogy utólag értesültem, miszerint ez a cluji gyűlés rendezvények forrása lehet. En, mint belügyminiszter, kötelességemnek érzem az ország népének nyugal-
mát megőrizni.

Szövetkezeti értékesítés

Irta: Dr Orosz Pál.

Falusi szövetkezeteink szervezésének a kulcsa ma az értékesítés. Voltak idők, amikor a beszerzés volt a falu legnagyobb gazdasági kérdése. Voltak idők, amikor a hitelen fordult meg minden. Ma az értékesítésen dől el a falu sorsa. Hiába termelünk, hiába dolgozunk. Terményeinket potom áron dobáljuk. Főúri gesztussal adjuk oda, szinte ingyen. Csak vigyük, hogy ne legyen több gondunk rája. S emellett megyünk tönkre. Odaadjuk terményeinket, mert nem tehetünk másképpen. Örvendünk annak a kicsi pénznek, amely aránytalan munkánk gyümölcseként a pillanatnyi nehézségekből kiragad. Ez máma a falu problémája. Talán Európa problémája az erdélyi faluban. Mindegy. Mindenesetre a mi életkérdésünk, amelyen a magunk erejéből kell, hogy segítsünk. Az államhatalomnak elég fontosabb dolga akad, semhogy a mi megélhetésünk kérdéseivel törődjön. Talán jobb is.

Ha ezen a kérdésen segítünk, úgy népünket mentettük meg. Lehetővé tettük, hogy a falu megélhetést adjon. Örömteljes falusi munkának, egészséges fejlődésnek biztosítottuk útjait. Ujra érdemessé válik a munka. Az intenzív jobb munka törődésbe kerül. De minek jól, szakszerűen dolgozni, ha a jobb, a több munka nem ad több eredményt. Az egyetlen jelszó csak az lehet: öszszébb húzódni, kevesebbet, szerényebbet. Visszafejlődni a primitívségbe. Körülsáncolni magunkat zárt kis gazdaságunkba. A külgazdasági élettől minél elzártabban éldegélni, ha lehet.

A szövetkezeti szervezkedésnek, hogy tényleges eredményeket érjen el, itt, ezen a ponton kell belenyulnia a falu életébe. Csakis ezen a kérdésen keresztül érhet el eredményeket és válhatik falvaink gazdasági életének tengelyévé. Többé-kevésbé öntudatosan tisztában van ezzel maga a falu is. Minden propaganda nélkül, önkéntelenül vonzódik minden szövetkezeti, vagy más gazdasági szervezkedéshez, mely megoldást, vagy legalább is a megoldás reményét adja nagy nehézségére. Szívesen kapcsolódik be bármilyen, a termelést átalakító gazdasági szervezetbe, szívesen vesz minden irányítást, csak hogy érdemes legyen. És tartózkodik minden több és jobb munkától, melynek nem látja kibontakozását az értékesítésben.

Bizonyos, hogy a szövetkezeti szervezkedés csakis ezen a kérdésen keresztül oldhatja meg a falu gazdasági kérdéseit és vonhatja magához a népet. Mert egészen világos, hogy ez a szövetkezeti szervezkedés csakis az értékesítés kézbevitelével tehet szert a munkához szükséges tőkere. A falutól hiába várjuk, hogy lököt adjon össze akár az értékesítés megoldására, akár pedig a jobb és többtermelés megvalósítására. Csakis az értékesítésnél elért haszonból szerezhetjük meg a szükséges tőkét.

Mindenkinek, aki csak keveset is foglalkozott gyakorlatban a ma szövetkezeti szervezkedésével, tisztában kell lennie, hogy az egyes falusi szövetkezetek önmagukban képtelenek ezzel a kérdéssel megbirkózni. Az export máma is lehetséges és a legjobb árat biztosítja. Szükséges, hogy szövetkezeteink terményeiket a külföldön tudják elhelyezni. Szükséges, hogy így a legjobb árat érjük el. Csak hogy az exportnehezégek máma egy-egy falusi szövetkezet számára leküzdhetetlenek. Az export-im-

Balla Bácsiz:

A lélek útjai

Tanulmányok és utijegyzetek.

Ara tűzve 65 lel és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok
könyvosztályában.

portengedélyek, rendeletek, valutakérdések, a külföldi piachelyzetek stb. lehetlenné teszik. Minden falusi szövetkezet élén kereskedelmi-
leg képzett, kellő összeköttetésekkel bíró vezető kellene, hogy álljon. S még ebben az esetben sem lenne lehetséges, mert egy-egy falusi szövetkezet nem képes kellő mennyiségű és minőségű állandó terményeket értékesíteni, hogy a külföldi piacot megszerezhesse és megtarthassa. De még a belföldi piacot sem tudják szövetkezeteink kellően megszerezni. Tisztán csak egyes kereskedőkre és a legközelebbi piacok készpénzületeire vannak utalva. Ilyen értékesítési viszonyok között természetes, hogy szövetkezeti fejlődés nincsen. Nem is lehet.

Ahhoz, hogy falusi termelő és értékesítő szövetkezetek útján a falu gazdasági helyzete megoldódjék, vagy legalább is meglendüljön, központi vagy legalább is egyes vidékeket összefogó megoldásra van szükség. Azzal, hogy egy ilyen szervezet kezébe veszi az értékesítést, lehetségessé válik a falunkénti termelő és értékesítő szövetkezeti munka. A tagszövetkezetek minden erejüket az intenzív termelő és kulturális munkára fordíthatják. Megszűnik a szövetkezeti szervezkedés legnagyobb és talán egyetlen komoly akadálya. Megfelelő járatos ember alkalmazható, aki kellő kereskedelmi hozzáértéssel intézi az értékesítést és irányítja ezzel a termelést. Kellő összeköttetések és gazdasági erő áll rendelkezésre. Viszont ennek megfelelően a külső és belső piacokhoz állandóan alkalmazkodni tudó termelés folyik a szövetkezetekben, s így mindig kellő mennyiségű árutétel tud eladásra kerülni.

Szinte a közvélemény hangsúlyával lép föl az a nézet, hogy az értékesítés kérdésének megoldása elsősorban tőke kérdése. Tévedés. Az értékesítés kérdésének központi megoldása elsősorban szervezetség és bizalom dolga. A kiinduló pont: bizományi értékesítés és eladásközvetítés. A bizományba átvett árukért bonok adhatók, amelyeknek a fogyasztási és ipari szövetkezetekben vásárló értékük van. Esetleg a hitelszövetkezetekben bizonyos százalékig lombardírozhatók.

(Szenterzsébet.)

Az olasz-abesszin semleges határsáv megállapítására előzetes megegyezés jött létre

Mégis további olasz hadosztályokat mozgósítanak. Európai bonyodalom selére Itália hét-nyolcmillió fasisztát állít hadikészültségbe

Rómából jelentik: Mint a Stefani-ügynökség közli, legközelebb a Gavinana hadosztályt mozgósítják. Az 1911-esnél korábbi korosztály mozgósítása ki van zárva, feltéve, ha nem következik be európai bonyodalom. Ez azonban kizártnak látszik a londoni és római megállapodás után. De eshetőségre készen gondolni kell arra, hogy az új fasiszta törvény értelmében Olaszország 30 évjáratot, összesen 7—8 milliós tényleges létszámot mozgósíthat. Az 1914-es évjáratot a rendes időben, április elsején hívják

be. Önkéntesekből megalakítottak két új hadosztályt. Ezeket „Gavinana 2” és „Beloritana 2” elnevezéssel látták el.

Az abessziniai ügyvivő felkereste Suvich külügyi államtitkárt és közölte, hogy hozzájárul a semleges határsáv olyan megállapítási módjához, amilyent az olasz kormány kíván. E szerint a semleges sáv szélessége 6 kilométer lenne és olasz, valamint abesszin katonai bizottság állapítaná meg. Az Abessziniában lévő belga és svéd katonai misszionáriusok a határmegállapításnál nem lesz szerepe. Az olasz kormány hozzájárult az abesszin kormány javaslatához.

Valamit tenni kéne...

Irtá: Benke Tibor

A harmatepp végiggurult a levél középső csatornáján és leesett a földre. Ez az egyetlen levél himbálódzott a száraz ágakon...

Magam a fához támaszkodva, gondolkodtam sok mindenről. A falu tornyát még eltakarta valami kis tavaszi ködgombóc, de a szélső házak fehérje már kivilágított a szürkületből és a Longi-erdő felett sárgás rózsaszín csík húzódt. Nézetem a lovakat, amint rövidket lépkedtek a béklyóval és az jutott az eszembe, hogy komisz sorsuk lehet. Húznak egész nap, esznek és alusznak. Még a gondolatukat is megcsapja az ostor...

Az igaz, hogy az én életem se sokkal különb. Ki se virradt még, már itt állok a tagon és este lesz, mire abbahagyom a munkát. Apám, anyám is így húzták s így haltak meg, anélkül, hogy valami örömük lett volna az életben.

Ekkor azonban kocsizörgést hallottam a falu felől és megláttam, hogy Etel piros kendője lobog a szélben. Az erdő felett meg felpattant a felhő és a kibukkanó nap olyan volt, mintha aranytejet csurgattak volna az égből. Valahogy kinyílt körülöttem a sok barázdta és meleg ölelés nyúlt felém. A kanca nagyot nyertett a közeledő lovakra s amint lehajtottam a fejem, két könnyesepp hullott ugyanoda, ahova

előbb a harmat a levélről.

Etel köszönt, aztán leszedte a szerszámot és kicsapta a lovait. Fényes, fekete csizmája egykettőre csupa sár lett. Odajött hozzám és csipőre tette a kezét.

— Mire vársz, Sándor?

— Arra, hogy megcsókolj, — feleltem.

Nagyot kacagott és felágaskodott hozzám. Még a bajuszomat sem volt időm kétfele törölni. De már húzta is vissza a fejét.

Pillanat alatt komoly lett az arca és nagy kék szemei valahova a semmibe bámultak. Talán ezt szerettem benne, hogy olyan volt, mint az áprilisi időjárás. Meg azt is, hogy sose járt meztelű és mindig tiszta volt. Magamhoz húztam.

— Olyasmint érzek belőled, mint a kenyér szaga, — mondtam.

Nem válaszolt, csak megrázta a fejét. Ugy néztem, hogy bántja valami.

— Szólj hát, virágom.

Amint feleltem az állat, nedves volt a szeme. De már beszélt is.

— Szülemék megint összejöttek, — panaszkolta. — Eecaka elvitte a patak a kerítést, oszt anyám nagyon okolja apámat. Nem bírom már ezt a szüntelen veszekedést. Meg igaz is... Ha apám löböt volna otthon, mint a kocsmába...

— Ez már baj, — bólintottam.

Etel most újra rám nézett, aztán nagyot sóhajtott és elindult a kazar felé. Elmenőben még visszafordult

A magyarországi ifjúság politikai mozgalmat kezdett Gömbös Gyula miniszterelnök nemzeti programja mellett

Budapestről jelentik: „Magyar reformnemzedék” elnevezéssel az ifjúság szervezkedésbe kezdett s ez a szervezet kedden mintegy három-ezer résztvevővel alakuló gyűlést tartott.

Bornemissza Géza hangoztatta, hogy a reformnemzedék pártpolitikától függetlenül, építő reformmunkát akar, Széchenyi nyomdokait követve. A következők szónok programot szavazta ki, kijelentve, hogy a reformnemzedék százszázaléki magának vallja a kormány programját. A reformnemzedék a magyar politikai mezőny jobboldalán áll és keresztény magyar országlást kíván.

A további szónokok a titkos, becsületes választójogot, a protekciós rendszer megszüntetését, a maradiság eltüntetését és a nemzeti munkaállam kiépítését sürgették. Kijelentették végül, hogy harcolni fognak a reformtörökvések elgáncsolói ellen.

Egy japán hajóinas saját élete feláldozásával robbantotta fel Amerika büszkeségét a Macon léghajót

Washingtonból jelentik: A Macon nevelőintézet elpusztulásával kapcsolatban Knabenschuhe szakértő, a vizsgálóbizottság elött azt a véleményét fejezte ki, hogy az amerikai léghajó japán merénylet áldozata lett. A szakértő szerint a léghajó valamelyik japánok által megvesztegetett tisztje, katonája, vagy inasa a gondola hátsó részén könnyen gyúló anyagot helyezett el s aztán azt felgyújtotta.

A szakértői véleménye előterjesztése alkalmával Willey kapitány, a Macon parancsnoka is közbeszólt, kijelentve, hogy a léghajó robbanás előtt felőrával szabályszerűen megvizsgálták és semmi rendellenességet sem fedeztek fel rajta.

A szakértő továbbra is kitartott véleménye mellett s azt is hangsúlyozta, hogy a léghajó egyik elpusztult inasa japán származású volt. A szakértő elképzelése szerint az inas saját életét is feláldozta, csak hogy elpusztíthassa az amerikai léghajót. Knabenschuhe valószínűnek látja, hogy a már régebben elpusztult Acon léghajót is gonosz merénylet semmisítette meg.

— Valamit tenni kéne...

Magam is villát fogam és felléptem a székerekre. Odabenn fogytán volt a széna...

Tíz óra tájban már a házak között kocogtunk és én megálltam a szövetkezetnél, hogy bevérdjék. Itt ugyanis kettévált az út és meg kellett beszélnem vele, hogy mi lesz este. Négy vagy öt ember pipázott a bolt bejáratánál s az ajtóban a Neumann fiú magyarozott valamit rekedt hangon.

Etel mellém hajlott és átdobta az istrángot.

— Tartsd egy kicsit, amíg gyertyát veszek.

Láttam, hogy amint a földre lépett, megvillant a térde, a csizma felett, de a többiek is odanéztek és ahogy az ajtóhoz ért, a Neumann Fredi elkapta a karját.

— Adj egy csókot, Etel. Elengedem az apád adósságát!

A leány csak feszítette a derekát, a másik meg húzta magához. Az emberek közül egyik se mozdult. Inkább nagyot röhögtek. Lőcsre akasztottam a szíjat és leugrottam a szekérről.

— Hagyd az Etelt, — mondtam.

Akkor már vörösödött a Neumann fiú képe és ráncsaholt, mint valami eszelős.

— Hogy mersz tegezni engem, te paraszt! Nekem kezdettől fogva reszkettek az inam, hát most megkaptam a szép szürke kabátját és belevágtam a nagy tükröjébe. Rettenő esőrómpöléssel szakadt össze az egész alkotmány és valami hajított belőlről. Ha elkezdted, fejezd be! Rúgtam meg egyet a kölykőn

**ifjúság
kezdett
sterelnők
mellett**

reformnem-
szervekedésbe
integy három-
tartott.

ta, hogy a re-
getlenül, építő
nyomdokait
gramot fejlett
mzedék szűz-
ormány prog-
gyar politikai
ztény magyar

becsületes vá-
megszünteté-
nemzeti mun-
jelentették vé-
ormtörékvések

**S
áldozá-
otta fel
keségét
ajót**

Macon nevű
solatban Kna-
ottság előtt azt
amerikai örös-
lett. A szakér-
japánok által
vagy inasa a
ló anyagot he-

jesztése alkal-
on parancsno-
léghajót robb-
en megvizsgál-
m fedeztek fel

ott véleménye
gy a léghajó
nazásu volt. A
saját életét is
a az amerikai
lek látja, hogy
léghajót is go-

léptem a sze-
na...

között kocog-
szetnél, hogy
évalt az út és
mi lesz este.
lt bejáratánál
gyarázott vala-

az istrángol.
ertyát veszek.
lépést, meg-
a többiek is
a Neumann

redem az apád

okát, a másik
közül egyik
gtek. Lőcsre
a a szakérről.
tam.

mann fiú képe

s.
n, te paraszt
tek az inam,
te kabátját és
Rettentő eső-
sz alkotmány
ezdted, fejezd

Mihalache a királynál

Az igazságügyminiszter kilátásba helyezte az ügyvédjelölti idő leszállítását. A kereskedelemügyi miniszter megkezdte az Angliának járó törlesztéseket

Bucuresti. Saját tud. Mihalachet kedden délután kihallgatáson fogadta a király. Utána a pártelnök tanácskozott pártja vezető férfiival. A király fogadta még Pop Valér és Manolescu-Strunga minisztereket is.

Bucuresti. Saját tud. Pop Valér igazságügyminiszter szerdán délelőtt fogadta a joghallgatók küldöttségét, akik az ügyvédjelölti gyakorlati idő leszállítását kérték. A miniszter kijelentette, hogy megkérdezik a jogi fakultásokat

ha az ő véleményük kedvező lesz, akkor az ügyvédjelöltek háromévi gyakorlati idejét két-évre fogják leszállítani.

Bucuresti. Saját tud. Manolescu-Strunga kereskedelemügyi miniszter szerdán délelőtt megkezdte a tárgyalásokat a petroleum-kiviteli társaságokkal. A tárgyalások célja az, hogy az angol kormányral legutóbb kötött megegyezés szerint a néhány nap múlva esedékes négyszázezer font átutalását biztosítsák.

Az angol kormány visszaadja az osztrák látogatást

**Simon angol külügyminisztert mindenünne elárasztják meghívásokkal
Az angol sajtó a dunai kérdés gyorsabb rendezését sürgeti**

Londonból jelentik: Az osztrák miniszterek londoni látogatását az angol kormány egyik tagja a közeljövőben viszonzni fogja. Az osztrák miniszterek ugyanis londoni tartózkodásuk alatt meghívták Simont Bécsbe. A meghívás elfogadása — a *Daily Telegraph* szerint — nem biztos, mert Simon nem maradhat olyan sokáig távol. Lehet, hogy Eden látogat el Bécsbe, aki az utóbbi időben sokat foglalkozott a dunai ügyekkel. Simon Eden társaságában utazik Berlinbe, onnan visszatérnek Londonba. Simon innen továbbutazik Moszkvába. Lengyelország és Csehszlovákia is meghívják Simont, aki valószínűleg ezeket a meghívásokat is elfogadja. Az angol sajtó barátságos hangon foglalkozik az osztrák miniszterek londoni útjával és annak eredményével.

A *Times* vezércikkben foglalkozik a dunai kérdéssel. Többi között azt hangoztatja, hogy ebben a kérdésben jelentékeny haladást lehetne elérni, ha a jugoszláv-magyar vitát békésen és véglegesen elintéznék. Ezt a megoldást nem szabad a népszövetségi tanács legközelebbi ülésén túl halasztani.

A *Times* aztán külön kiemeli az osztrák minisztereknek azt a kívánalmát, hogy a határvédelmi kötelezettségeknek kölcsönösöknek kell lenniök és Ausztria is csak olyan mértékben fogadhatja el területi sérthetlenségének biz-

tosítását, amilyen mértékben ő is szavatolhat szomszédai területi épségéért.

A *Daily Herald* szerint *Schuschnigg* két

Franciaországban, a köztársasági elnök jelenlétében, államtanács foglalkozott a tej és hús drágasága miatti bajokkal

Elégedetlenség a gyarmatokban és az anyaország városaiban. — Félmillióra nőtt a munkanélküliek száma

Párizsból jelentik: Multkor közöltük, hogy az északafrikai francia gyarmatokon napról-napra mutatózó nyugtalanságok sok gondot okoznak a francia kormánynak. Hónapok óta napirenden vannak Algeriában a tüntető felvonulások és a bennlakók utcai összetűzései a rendőrséggel. A mozgalomnak faji aláfütése is van, azonban az elégedetlenségek legállandóbb előidézője gazdasági okokból származik. A franciaországi mezőgazdaság súlyos válságban van amiatt, mert a termést nem tudja kellően értékesíteni. Ilyen helyzetben az anyaország földműves érdekeltiségei keresztülvit-

ígéretet kapott. Először: hogy Németországot bekapcsolják az osztrák függetlenségi egyezmény tárgyalásaiba és nem úgy oldják meg az ügyet, hogy előbb megszővegezik az egyezményt és aztán ajánlják fel Németországnak a csatlakozást. Másodszor: az egyezményt úgy szővegezik meg, hogy az összes érdekelt felekre alkalmazható legyen.

ték, hogy megtiltsák Algeriából a bor és gyümölcs behozatalát. Ez a behozatali tilalom az algériai lakosság legfontosabb termelési cikkeit tette érték nélkülűkké, s így itt a gyarmatokon valóságos gazdasági összeomlást okozott.

A francia anyaországban viszont a mezőgazdasági termésekben egyre fokozódik a drágaság. Ez a jelenség a városi lakosságot is mindinkább izgatja. A kormány azzal a problémával áll szemben, hogy úgy gyarmataiban, mint az anyaország városaiban nő az elégedetlenség. A legutóbbi államtanács a külpolitikai helyzettel való foglalkozás után egyenlő fontosságúnak látta, hogy ezekkel az egyre tüzebbé váló gazdasági bajokkal is behatóan foglalkozzék.

Elhatározták, hogy a tejpiacot szigorú ellenőrzés alá helyezik és ha a tejárakat nem is lehet csökkenteni, intézkedéseket foganatosítanak arra nézve, hogy legalább emelni ne lehessen azokat. A húspiacon is igyekeznek a magas árakat letörni. Számos vágóhidat és hatósági hűtőházakat fognak felállítani.

Legnehezebb kérdés volt a munkanélküliség kérdése, miután Franciaországban a munkanélküliek száma már jelentékenyen túlhaladja a félmilliót. Az államtanács nagyszabású útépitési és fásítási munkálatokat határozott el a munkanélküliség csökkentése céljából.

Megszüntetik az elemi iskolai hetosztályuak kedvezményes katonai szolgálati idejét

Bucuresti. Saját tud. A kamara hadügyi bizottsága tegnap délután folytatódó ülésén tárgyalta a törvényjavaslatot, amely megszünteti a katonai szolgálati idő leszállításáról szóló korábbi törvény hatályát azokra az ifjakra nézve, akik 7 elemi osztályt végeztek. *Anghelcsu* közoktatásügyi miniszter a katonai szolgálati kedvezmény érvényben tartása mellett volt. *Pamfil Seicariu* és *Paul Anghelcsu* hadügyminiszter ellene

Isten tudja, honnan csöppentek oda a csendőrök, de már szíj is volt a kezemen és taszigálták a községháza felé. Csak azt láttam, hogy az Etel felszedi a kalapomat a földről és a koszmáros fiát két ember támogatja egyenesre.

A kamarára — ahova bezártak, — volt írva kívül, hogy „Fogdát”. Beenne meg hasábfá volt és egy fényes, rövidnyelű balta. Gondoltam, ha gonosz ember lennék, csak meggyűjténém a bajukat ezzel a szerszámmal. Aztán teltek az órák és bennem egyre szaporodott az indulat. Mit őriznek itt, mint valami gyilkost?!

Sötét volt, amikor az udvaron keresztül bevezettek a tiszthelyettes elé. Nyitott gallérral ült az asztal mellett. Meghallgatta a jelentést, aztán kiküldte a csendőröket.

— Na! Kifüstölted már magad, Sándor?!

— Mi köze hozzá! — válaszoltam.

Nagyerejű és módos ember volt a tiszthelyettes, de most csodálatosképpen fel sem ugrott, nem is üvöltött, csak szelíden rám emelte a szemét.

— Elment neked az eszed, fiam?

Valami furcsa melegség futott végig a hátamon. Előreléptem és elmondtam az egészet. Tudom, hogy sokkal jobban hangoskodtam, mint kihallgatáson szokás, de a tiszthelyettes egyszer se szakított félbe. Csak amikor odaérttem, hogy ocsmány dolog, hogy ők így fogva tartanak, két ököllel az asztalra vágott.

— Fogd be a szád!

Hirtelen kirúgta a széket maga alól, oda-

jött hozzám és az arcomba hajolva, visszafotott dühvel mondotta:

— Azt hiszed te, hogy én nem tudom, hogy neked van igazad... Mit néztek itt úgy rám, mint valami holdbeli állatra! En is érzem azt, amit ti éreztek. De az ember nem számít...

Az orrom elé bökte nagy csontos hüvelykujját.

— Törvény van felettünk, ami összetart. Másképp széthullanánk, mint a korpa a szélben!

Lenyomta a kilincset és megszorította a vállamat.

— Eredj és keress két tanut majd, akik látják, hogy téged sértettek meg előbb...

Zagyva bódulatban vándorogtam át a falun és magam sem tudom, hogy jutottam az Etelék házához. Amint megálltam a téglatornácon, csukló sírás ütötte meg a fületem. Ugy látszott, mintha az ablakra csapódó árnyak a földig húznák a tetőt. Odabenn az öregasszony rikoltzott elkeseredett hangon:

— Nem elég, hogy az apja kihúzta a földet a lábaid alól, most meg a lányodra fáj a foga.

Ujra rám szakadt az egész dolog. Mintha nagy elesettségünk, gazdátlan, számadás nélküli életünk. Tengernyi égető könnyünk...

Kegyetlen szorítás nyomta a mellem és ökölbe rándult kézzel nyögtem a Longi-erdő felélt kelő újhöld sarlója felé:

— Valamit tenni kéne...

Miért akarják beállítani a vizórákat?

Teljesen ingyen szerelik fel a vizórákat a házakban. Többmillió köbméter vizet pocsékolnak el. Szenes főmérnök nyilatkozata

A városi ideiglenes bizottság, amint megirtuk, új vízvezetési szabályrendeletet alkotott és kimondotta, hogy az erdélyi többi nagyvárosokhoz hasonlóan bevezeti a vizóra rendszert. Ezt a határozatot a Háztulajdonosok Szövetsége, mint jogi személyiség, megfellebbezte, de a timișoari (revíziós) felülvizsgálati bizottság elutasította a fellebbezést.

A háztulajdonosok Szövetsége a revíziós bizottság elutasító határozata ellen is fellebbezett, amelyben arra hivatkozik, hogy egy köbméter vizet a vízvezetéknek csak 30 banijába kerül, míg a közönségnek az első 6-8 lejébe kerül.

A háztulajdonosok fellebbezése fölött a bucaresti központi revíziós bizottság fog dönteni.

A vizóra bevezetésének kérdése nem mai kelte — mondja Szenes Antal, a vízvezetési üzem vezető főmérnöke — hanem még a háború előtt kidolgozták a vizórák bevezetésének tervét, ami igen kis formai okokból nem került akkor tárgyalás alá. A vízvezetési feladatok a város vizvezetési ellenőrzése és megakadályozása. Különösen nyár folyamán nagyon sok helyen, már egy emelt lakásokban s a külvárosban annyira nincs víznyomás, hogy egy kanál vízhez sem tudnak jutni. Ennek oka egyes emberek vizpazarlása, a lakosság terhése. Számtalan helyen, a ház alatt évekig engedi el a vizet a kirepedt vízcső, amelyet a háztulajdonos nem csinált meg. Vannak házak, ahol évek óta folyik a cseppet, konyhában, fürdőszobában a víz, de mert néhány leibe kerülne, a háztulajdonos és a lakó egymásra hárítják a felelősséget — s a vége, hogy egyik sem csináltatja meg s évekig pazarolja a vizet. Vannak, akik nyáron a kertjüket valósággal víz alá borítják, nem gondolva azzal, hogy miatta a szomszédos utca lakossága heteken át vízhiányban szenved.

Bucuresti, Timișoara, Arad, Cluj, ahol a vizórákat beállították, egyszerű és meggyőző statisztikát mutatnak fel velünk szemben.

A lakosság vízfogyasztása ezekben a városokban naponta és fejenként 80-100 liter. Clujon 155 liter. Ez azt jelenti, hogy ezekben a városokban az elfogyasztott víz mennyiségét elosztva a város lakosságának számával: egy ember naponta 80-100, vagy legfeljebb 155 liter vizet fogyaszt el.

Ezzel szemben Oradeán minden emberre naponta 240 liter vizet esik.

Hát elfogyaszt mindenki Oradeán 240 liter vizet naponta, vagyis több mint kétszer annyit, mint Clujon, vagy más városban?

— Erre a felelet csak az lehet, hogy: nem!
— Száz liter nem sok fejenként, beleértve főzést, mosdást, tisztítást, mosást, fürdőt, utca-öntözést, stb., stb.

— Timișoara nagyobb város, mint Oradea, ott mégis elég évi hárommillió köbméter vizet, míg nálunk kétszerannyi sem elég, mert évente 7,000,000 köbméter vizet kell termelni. Tehát ez azt jelenti, hogy Oradeán — ahol a fürdőszobák száma is kevesebb, mint Timișoarán — négy millió köbméterrel több vizet fogyasztanak!

— Ez lehetetlenség. Ennek csak egy oka lehet: a vízvezeték. De ezzel még nincs befejezve, mert ez négy millió köbméteres elpocsékolást jelent az évi 3 millió 800 ezer lei többletkiadást jelent a városnak, az évi vízidíjak körülbelül 35 százalékat.

— Ezzel szemben Timișoarán a 3 millió köbméter vizet után a város 22 millió leit vesz be, de ugyanekkor a 7 millió köbméter vizet után Oradeán csak 11 millió leit vett be a város. Hol itt az arány? És mindez azért van így, mert a háztulajdonosok egy nagy része az elromlott vezetékeket nem javíttatják ki s évekig zuhog éjjel-nappal a kanálisba a drága vezetéki víz.

Amikor a cső megreped a ház alatt

Mint érdekességet említem meg — mondotta Szenes mérnök — hogy Lengyel Zsigmond ügyvéd urnak, a Háztulajdonosok Szövetsége főtitkárnak saját házában (aki legerősebben agitál a vizórák ellen), vízmerőt állítottunk fel próbaképpen. Az óra a ház lakóira fejenként és naponta 540 liter fogyasztást mutatott. Lengyel úr is belátta, hogy ez képtelenség. Naponta 540 liter vizet nem eshetik egy házban egy emberre. Kerestük az okát és kiderült, hogy a ház alatt csőrepedés van, amely barlangszerű mélyedést vajt magának és előbb-utóbb a házat is tönkretette volna. Tehát a föld alatt folyt el a rengeteg víz. Amikor megcsináltatták a csőrepedést, s napi 540 liter fejadag, a legnagyobb fogyasztás mellett is 182 literre csökkent! Lengyel házában 126 napon át mérte a vizóra a vizet, amíg a csőrepedésre

rájöttek és addig 1920 köbméter vizet folyt el a ház alatt a földre.

— Vizóra mellett ez az eset lehetetlenség, mert a háztulajdonos a vizórákat láthatja a tulajdonos, illetve, hogy haj van a vezetéken.

— Amikor Clujon a vizórákat bevezették, 2 hónap alatt a 200-300 köbméteres fogyasztás 10 és 40 köbméterre esett le!

— Ezek olyan példák, amelyek meggyőzőek és valósággal elrendelik a vizóra beállítását!

A vizórákat ingyen állítja fel a város

— Míg az összes erdélyi városokban pénzért állították fel a vizórákat, Oradeán teljesen díj-talan lesz, még a háztulajdonosnak sem kell megfizetni.

Miért? Nagyon egyszerű. Olyan nagy a vízvesztés, olyan sokba kerül, mint fentebb látható ma a víz, olyan sokat fogunk megtakarítani kiadásokban, ha a vízvesztést a vizórákkal megszüntítjük, hogy nagyon is kifizetődik a városnak az, hogy a vizórákat ingyen adja minden házba.

Egy házban csak egy vizóra lesz az összes lakók részére.

Ma az a helyzet, hogy a városban azok a családok, háztulajdonosok, akik rendesek, akiknek a köz iránti érveke nem engedi meg, hogy elpocsékolják a vizet — éppen ezek a fürdőszobák nélküli családok fizetik meg azt a vízmennyiséget, amit mások elöntöznek kertekbe, elfolytatnak a fürdőszobák elromlott csapjain, a kirepedt vezetékeken, mert a vízvezeték költségeit a város közönsége egyetemlegesen fizeti.

A vizórákat csak a vízvesztésközlők lehetnek elengedő — mondja a főmérnök — mert minden másnak csak megtakarítást fog jelenteni és lehetővé teszi a jelenlegi tarifák módosítását, olcsóbbá tételét.

Szenes főmérnöknek ez a nyilatkozata mindenestire megértőbb világításba helyezi a vizóra bevezetésének szükségességét, mert eddig tulajdonképpen teljesen tájékozatlanul állott a közönség a vizórákkal szemben.

A Saarvidék népszavazása a Capitol legújabb híradójában! Ma és a következő nap!

Kozákok José Mojica énekes oroszfilme Elragadtatással beszélnek a 14 tagu eredeti orosz korusról.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

ORADEA. Parlagi-társulat:

Csütörtökön este 9 órakor Gróf László felléptével: **Offenbach**. Rendes helyarákkal.

Pénteken délután 5 órakor a második ciklus utolsó délutáni előadása: **Nápolyi kaland**. 15 és 25 lejes helyarákkal. — Este 9 órakor a második ciklus bucsuelőadása: **Offenbach**. Gróf László felléptével. Rendes helyarákkal.

— **Offenbach** — Gróf László felléptével csütörtökön és pénteken este a **Magyar Színházban**. Pénteken este bucsuelőadás. Csütörtökön és pénteken este 9 órakor fog hosszú évek után ismét Oradea közönsége előtt fellépni Gróf László, a nagy tehetségű művész egyik legjobb és ragyogóbb szerepében az Offenbachban. Az Offenbach — ez a csodás, örökbecsű operett, amely már a bemutató előadás után sorozatos előadásokat ért meg, most teljesen új beállításban, új díszetekkel, ragyogó szereposztásban kerül ismét színre Oradea közönsége előtt. Nagy várakozással tekint Oradea egész közönsége Gróf László vendégjátéka elé és a nagy érdeklődés után ítélve, teljesen zsúfolt ház fogja ünnepelni kedvencét, Gróf Lászlót, az Offenbach operettben. Az Offenbach csütörtökön és pénteken este 9 órakor kerül színre, mindenkor rendes helyarák mellett. A péntek esti előadás egyben a társulat második játékciklusának bucsuelőadása is lesz, mert visszatérnek Clujra.

— Pénteken délután 5 órakor tartja a társulat a második ciklus utolsó délutáni előadását, amely alkalommal a szezon legnagyobb sikerű operett előadása, a Nápolyi kaland kerül színre 15 és 25 lejes helyarákkal, teljesen a bemutató előadás szerint.

APOLLÓ-MOZGÓ
Mától kezdve: Nagy premier:
Slágerek—slágere!

Bécsi csalogány
Eggerth Máttával.

A nyugdíjak fizetése. Az oradeai pénzügyigazgatósághoz kedden a pénzügyminiszteriumból táviratilag érkezett meg nyolcmillió lei összegű kiutalás a tanári és tanítói kar január havi járandóságainak kifizetésére. A februári nyugdíjak fizetésére vonatkozólag még nem történt intézkedés, de mielőtt megérkezik a kiutalás, azonnal megkezdik a nyugdíjak fizetését.

Csiky „Nagy mama” című darabja a farsang legszebb színelőadása. A Központi Katolikus Legényegylet ifjúsága március 2-án rendezi meg ezévi farsangi táncmulatságát. Előadásra kerül Csiky Gergely „Nagy mama” című háromfelvonásos vígjátéka. Az irodalmi értékű vígjátékot Losonezy Gábor rendezi. Városunk legtehetségesebb műkedvelői fogtak össze, hogy azt sikerre vigyék. Beleptéridj csak 15 lei.

Rendkívüli nagy érdeklődés nyilvánul meg a Katolikus Kőr tarka-estje iránt. Február 28-án, csütörtökön este 9 órakor rendezi meg a Katolikus Kőr a szokásos kétheti záróestjeként a szigorúan zártkörű, batyus, műsoros tarka-estjét, amelyen elbucsznak a farsangtól. Erre az alkalomra a klubhelyiséget izléses feldíszítik, kacsagató műsorszámokról és kitűnő dzsez-zeneről gondoskodtak a külön meglepetéseket is tartogatnak. A reggelig tartó táncestély az előjellekből ítélve, a legteljesebb siker jegyében fog lezajlani.

A. T. I. F. bál. A bihormegyei és oradeai pénzügyi tisztviselők március hó 2-án este 10 órai kezdettel rendezik az idei farsang egyik legnagyobb és legfényesebb elítbálját, a fúteai volt tisztikaszinó összes helyiségeiben. Elsőrangú büffe. Nagy tombolajáték. Különféle meglepetések. Estélyi öltözet szigorúan kötelező. A rendező-bizottság.

Az Újvárosi Férfi- és Nőszövetség család-estélyét közbejött akadályok miatt március 2-án nem tartja meg. Ertesíti a meghívottakat és az érdeklődőket, hogy a később megtartandó estély idejét és helyét is közölni fogja.

Hirtelen halál. Oradea. Saját tud. A steni csendőrség hirtelen halálesetét jelentett az ügyészségnek: Bogdán László 60 éves sustui lakos, a község szélén, az erdőben fát vágott, közben hirtelen rosszul lett és meghalt. Szívizléshűdés ölte meg.

A Fekete-Körös Társaság feljelentése pénztárosa ellen. A Fekete-Körös Vízépítési Társaság vezetősége még 1934-ben hűl len kezelés címén feljelentette Héger Jánost, a társaság egyik salontai tisztviselőjét, mert a feljelentés szerint, 477 ezer lejelt nem tudott elszámolni. Az oradeai törvényszék Héger bizonyítékok hiányában felmentette. A magánvádló fellebbezésére szerdán tárgyalta az ügyet az oradeai tábla és elrendelte a bizonyítási kiégészítését.

Olcsó tűzifa az ipartestületnél. Az ipartestület úján bárki, kedvezményes árú tűzifához juthat. Elsőrendű cserhasába 230, bükkesába 180 lei hához szállítva. Kérjük a megrendelést, mert azzal az iparosjelölti intézményeket is támogatják a megrendelők. Az ipartestület elnöksége.

Megjelent Perédi Ádi meséskönyve

Tavasz kisasszonya a róka meg a nyúl és más mesék

Képes kemény fedőlappal, illusztrációkkal, ára 40 lei.

KAPHATÓ KÖNYVOSZTALYUNKBAN.

Németország tízéves jószomszédági egyezményt ajánl az oroszok keleti egyezményterve helyett

Az angol külügyminiszter jövő héten megy Berlinbe Berlin után Moszkva következik

Londonból jelentik: A Reuter-féle sajtóügynökség jelentése szerint Simon angol külügyminiszter a jövő hét végén utazik Berlinbe.

A külügyminiszter keleti útjára vonatkozólag ugyanaz a sajtóügynökség a következőket jelenti: A berlini út után a moszkvai látogatás következik. A moszkvai út, bár még hivatalosan nem döntöttek ebben az irányban, bizonyosnak vehető. A varsói látogatás valószínűnek mondható. A prágai út csak esetleges lehetőség.

A szovjet-kormány formális meghívást küldött Londonba.

Az előbbi hír alapja az, hogy minden oldalról megerősítették a Moszkva részéről adott meghívás megtörténtét. Eszerint *Maisky* londoni orosz követ még hétfőn átadta az angol külügyminisztériumban az orosz szovjetunio kormányának azt a jegyzéket, mellyel formálisan meghívja az angol kormány egy vagy több tagját Moszkvába. A meghívó egyúttal azt is jelzi, hogy a moszkvai látogatás során a február 23-iki francia—angol egyezményi tervezetben foglalt kérdésekről lenne tárgyalás. A meghívást hivatalosan még csak akkor közlik, mikor az angol kormány is hivatalosan határoz annak elfogadása felől. Ez a szerdai minisztertanácson fog megtörténni. Azonban a kabinet tagjai már eddig is egyetértésben vannak afelől, hogy a meghívást el kell fogadni. A kormány körében kialakult eddigi tervezetek szerint az utazást úgy képzelik, hogy *Simon* külügyminisztert *Eden* lord is elkíséri, s hogy utjuk Berlinből megszakítás nélkül tovább folytatódik Moszkva és esetleg Varsó felé. Csak akkor szakítják félbe ezt az utitervet, ha Berlinben olyan nagyfontosságú eredményeket érnek el, ami a londoni kormányt lényegesen változott helyzet elé állítaná. Ez esetben *Simon* külügyminiszter Berlinből nem utaznék tovább, hanem visszatérne Londonba, s csak majd azután kerülne a sor a moszkvai utra.

Németország ellenjavaslattal lép elő.

Párizsi jelentés szerint francia politikai körökben egyre nagyobb a nyugtalanság *Simon* berlini útja miatt. A lapok hosszú tudósításokban számolnak be arról az örömről, amelyet az angol külügyminiszter berlini látogatása Németországban keltett és kiemelik, hogy a német lapok a berlini látogatást a német diplomácia sikerének tekintik.

A francia lapok főleg a keleti egyezmény sorsa miatt aggodnak. Már előre jósólják, hogy Németország a keleti egyezmény tervével szemben ellenjavaslatokkal fog fellépni. Németország az egész Kelet-Európára kiterjedő egyezményrendszer helyett kétoldalu egyezmények megkötését fogja javasolni a német—lengyel egyezmény mintájára.

Az *Intransigeant* szerint a német javaslat lényege a következő:

Németország hajlandó Európa békéjét tíz évre biztosítani. Ezen az alapon készen áll arra, hogy a jelenlegi határok biztosítása mellett támadást kizáró egyezményt kössön szomszédaival.

A francia kormány tagjai kedden rendkívüli államtanácsra ültek össze. Ezen *Laval*

Az osztrák kormányférfiak elutaztak Londonból

Sajtónyilatkozataikban a dunai egyezmény közeli lehetőségéről szóltak

Londonból jelentik: Az osztrák miniszterek kedden délután fél 5 órakor elutaztak Londonból. Elutazásuk előtt nyilatkoztak az angol és külföldi sajtó képviselőinek.

Schuschnigg németnyelvű nyilatkozatában azt hangoztatta, hogy minden nehézség ellenére folytatni fogja újjászervező munkáját, Ausztria érdekében. Kijelentette, hogy az újjáépítés korántsem jelent diktaturát Ausztriában, de az állami lét fenntartásának érdeke minden más érdeket megelőz. Ami a multat illeti, kész a legmesszebbmenő bűnbocsánatra, de azzal a feltétellel, hogy ezt nem lehet gyengeségnek tulajdonítani.

Berger-Waldenegg angolul nyilatkozott. Kijelentette, hogy a magyar-jugoszláv vita elintézése lehetővé teszi a dunai egyezmény megkötését. Jogosan lehet remélni, hogy rövidesen ennek a tövises kérdésnek végleges elintézését

adhatják hírül, mely aztán megnyitja az utat Európa békéje felé. Hangoztatta, hogy a Habsburg-restauráció kérdése jelenleg nem időszerű.

Félhivatalos és hivatalos tájékoztatások az osztrák tárgyalások eredményeiről.
A párizsi román követ is érdeklődött Lavalnál.

Bécsből jelentik: Kedden este az osztrák félhivatalos a következő jelentést adta ki:

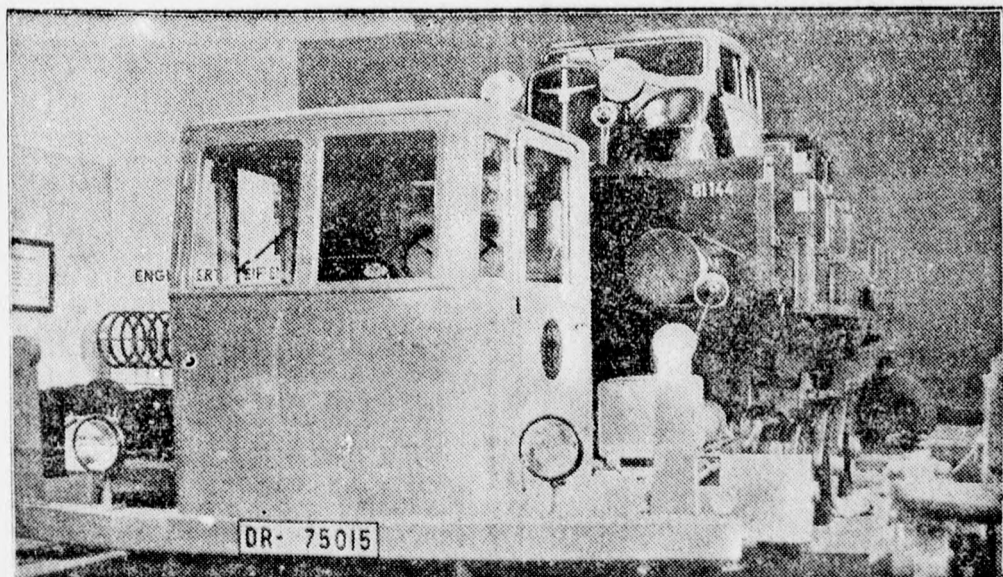
— *Schuschnigg* és *Berger-Waldenegg* a londoni udvariassági látogatás során tájékoztatták az angol kormányt Ausztria jelenlegi helyzetéről, valamint a francia kormánnyal folytatott megbeszéléseiről. Az angol miniszterek biztosították az osztrák kormány tagjait, hogy rokonszenvvel és figyelmekkel kísérik Közép-Európa politikai és gazdasági megszilárdulására irányuló fáradozásait.

Párizsból jelentik: *Laval* kedden fogadta *Dinu Cezanu* párizsi román követet, akit tájékoztattak az osztrák miniszterekkel folytatott megbeszélésekről. Ugyancsak kedden fogadta *Campbell* angol nagykövetet, akit szintén tájékoztattak az osztrák-francia megbeszélésekről és *Simon* párizsi útjáról.

Londonból jelentik: *Schuschnigg* osztrák szövetségi kancellár kedden tanácskozást folytatott *Grandi* londoni olasz nagykövettel, akit behatóan tájékoztattak az angol miniszterekkel folytatott megbeszéléseiről.

Henderson közbenjárása az osztrák szociáldemokraták érdekében.

Londonból jelentik: Nagy érdeklődést keltett *Henderson*nak, a leszerelési konferencia elnökének *Schuschnignál* tett látogatása. A lapok azonban azt is tudtul adják, hogy *Henderson* nem a leszerelési konferencia elnöki minőségében, hanem az angol munkáspárt vezetéként kereste fel az osztrák kancellárt. Ez a látogatás az osztrák szociáldemokraták érdekében történt, akik az emigráns sorsból valami tisztességes kibéküléssel szabadulni szeretnének. Mikor *Schuschnigg* a Londonból való távozása előtt nyilatkozatot adott a sajtónak, akkor a multra vonatkozó legmesszebb menő bűnbocsánatról tett kijelentése arra a kérdésre vonatkozott, amit *Henderson* az osztrák szociáldemokraták érdekében szóba hozott.

Hűtökészülékkel felszerelt vasúti kocsi — teherautókon.

A berlini nemzetközi autókiallításon a képünkön látható érdekes újításokat mutatták be. Ez az újfajta teherautó arra való, hogy az élelmiszerekkel megrakott vasúti kocsikat kicsomagolás nélkül az országutakon elszállítsák rendeltetési helyükre. A képünkön látható vasúti kocsi két autót is felpakkoltak.

GÓ
premier:

ány
al.

ai pénzügyi
minisztérium-
billió lei ösz-
ar január hó-
A februári
nég nem tör-
ezik a kiuta-
k fizetését.

darabja a
a. A Köz-
ága március
ánemulatsá-
ely „Nagy-
igjátéka. Az
ny Gábor
b műkedve-
vigyék. Be-

vilvánul meg
február 28-án,
meg a Kato-
bestéjeként a
s tarka-estjét,
Erre az alká-
ldisítik, ka-
dszez-zenéről
et is tartogat-
z előjelekből
fog lezajlani.

ei és oradei
án este 10
ng egyik leg-
a főitcai volt
Elsőrangú
e meglepeté-
ző. A rende-

ég családi-es-
március 2-án
ottakat és az
rtandó estély

tud. A steui
jelentett az
éves sustiui
n fát vágott,
malt. Szívvel-

feljelentése
Körös Viz-
1934-ben hül-
er Jánost, a
jét, mert a
nem tudott
szék Héger
e. A magán-
álta az ügyet
szonyítás ki-

Az ipartestü-
üzifához jut-
k-héfa 180
ndelést, mert
s támogatják
rsége.

edi Ádi
skönyve

onya
nyúl
eszk

al,
tel.

NEBAN.

Tolsztoj Alexandra könyve Szovjet-Oroszországról

Írta: dr Szabó János

Midőn a múlt év május havában a German Lloyd „Európa” hajón Amerikából hazaindultam, az utasok névsorában egy érdekes névre bukkantam: „Countess Alexandra Tolstoy”. Tolsztoj Alexandra grófnő. A világirodalom nagynevű orosz írójának, Tolsztoj Nikolajevics Leonak legfiatalabb leánya, Elexandra Lvovna utazott velünk a hajón New-Havenből jött kíséretével, ahol ekkor rendezte sajtó alá egyik művét, mely a napokban jelent meg az amerikai könyvpiacra, ahol máris nagy feltűnést keltett. A 252 oldalra terjedő érdekes memoire-t, melynek címe: „I worked for the Soviets” (A szovjetnek dolgoztam) angol nyelven írta meg Tolsztoj leánya és a könyv a Yale-egyetem kiadásában jelent meg New-Havenben.

A szovjeturalom borzalmait vannak e könyvben lefestve, csaknem oly élénk színekkel, ahogy egykor atyja, a nagy író, a „Háború és Béke”-ben az 1812-iki francia betörés szörnyűségeit örökítette meg. Az önéletrajz a világháború befejezésével kezdődik: az orosz fronton, ahol mint vöröskeresztes ápolónő működik, éri utól őt a forradalom. S innen indul el arra a szomorú útra, melynek vége — az önkéntes számkivetés...

Az első fejezetekben a moszkvai vörös napokról emlékezik meg, amikor az orosz nép még hitt a bolsevizmus eszméinek erejében, de csakhamar rájött arra, hogy a vörös rémuralom csak az egyeseknek kedvez, a nagy tömegek számára csak az anarchia, az éhség, a nyomor és a rabszolgaság uralmát jelenti. S megárazón írja le, hogy kellett a „szociális termelés” országában nap-nap után éheznie, hogy kellett a „szovjet szabadság” érája alatt a sötét börtönök mélyén sínylődni és hogy minő a gyakorlatban a nagy garral hirdetett „szociális jólét” Szovjet-Oroszországban.

Tolsztoj Alexandra moszkvai tartózkodását arra használta fel, hogy a szovjet kormány engedélyével atyjának írásait kezdte rendezgetni. A nagy orosz író munkáiból ugyanis csak 16 jelent meg eddig Oroszországban. Többi művét részben Angliában adták ki, részben csak kéziratban terjesztették. Ez utóbbiak nagyrészt a történelmi múzeumban őrzik. Ezekből és a még birtokában lévő jegyzetektől akarta összeállítani Tolsztoj összes műveit — 90 kötetben.

A kemény téli időben, amidőn a hőmérő mínus 30—40 fokot mutatott, szörmebundába és kesztyűbe öltözve másolta le atyja kézírásos

műveit a fűtetlen múzeumban. Azonban a „kultúrpolitikai komisszáriatus” csak 10 kötet kiadását engedélyezte s ezt azzal indokolták, hogy Tolsztoj többi műve ellenkezik a „modern művelődést szolgáló kommunista világnézettel.”

De hogy a világ előtt mégis demonstrálják a szovjet „kultúr érzékét” elhatározták, hogy a jasznaipoljanai családi fészket, a nagy orosz író egykori lakóházát Tolsztoj-múzeummá alakítják át. Alexandra Lvovnat, az író leányát, nevezték ki a múzeum „ellenőrző megbízottjának” és megengedték neki, hogy ott lakjon a szülői házban, sőt rábízák a jasznaipoljanai népiskola vezetését is.

„Kimondhatatlanul boldog voltam — írja — hogy ismét visszatérhettem arra a helyre, ahol életem legszebb éveit, ifjúságomat tölthettem... Ahol a három tölgyfa alatt, melyeket éppen elrejtett az új tél hava, édesatyám alusza örök álmait...” És az ő szellemében kezdi meg mint tanítónő munkáját.

Emberszeretetre, jóságra, vallásosságra tanítja a gyermekeket és a kis jasznaipoljanai iskola terme az egyedüli tanterem a nagy Szovjetországban, ahol nem hirdet osztálygyűlöletet és atheizmust a tanító, egy kis oázis a vörösök földjén, ahová szíves-örömmel jönnek el kicsinyek és nagyok.

De a szovjetelhatóság csakhamar tudomást szerez erről és egy szép napon megjelennek az O. G. P. U., a bolsevista titkos rendőrség emberei és éjnek idején letartóztatják a „buzsujtanokat hirdető” tanítónőt. Csak nagynehezen sikerül ekkor megszabadulnia a börtönbüntetésről, de midőn később a szovjetellenes reakciós csoport a „Taktikai Központ” tagjai lakásán titokban összegyűlnek, Alexandra Lvovnat is elfogják és mint ellenforradalmárt 3 évi börtönre ítélik „Tolsztoj elvtársnőt.”

Aki ismeri az orosz börtönök légkörét — hadifoglyaink sokat mesélhetnek erről — az rémi fogalmat alkothat magának arról, hogy mit szenvedett ez idő alatt Tolsztoj grófnő. Négy hónapon át a pokol minden kínját kellett át szenvednie a piszkos, szurtos, fűtetlen börtönben, míg végre sikerült megszabadulnia onnan. Azonban hiába nyerte vissza szabadságát, nem volt tovább maradása a szovjetbirodalomban.

„Oroszország — írja — ma egy nagy börtönhöz hasonlít, ahol az elnyomatás, gyűlölet uralkodik és ahol az emberi jogokat durván lábbal tapossák.” Nem is annyira az ő saját, mint a szegény orosz nép testi-lelki szenvedései voltak azok, amik arra bírják, hogy elhagyja szülőföldjét és önkéntes számkivetésbe menjen. „Nem tudtam tovább nézni — írja tovább — hogy metelyezik meg brutális módon az ifjúság lelkét az iskolákban, ahol a hazaszeretet, a valóság és családi érzés állandóan a gúny és támadás tárgya volt... Nem tudtam elviselni, hogy minő hazugsággal és hipokrita módon folyik hazámban a néplélek megrontása... Nem, nem ez az igazi kultúra, mely naggyá és erőssé teszi Oroszországot... A szovjetrendszer az orosz lélek számára idegen és sohasem fog gyökeret verni nálunk...” És erre mint jellemző példát leírja, hogy mit mondott a vörös uralomról az egyik koszovkai öreg muzsik:

„A mi egyetlen reményiségünk — így szölt — nem a béke, hanem a háború... Mert ha egyszer a mi kezünkben lesz a fegyver akkor nem a németek, nem a japánok és a külső ellenség ellen fogunk harcolni, hanem a Kreml ellen megyünk, mert ez a mi legnagyobb ellenségünk...”

Íme, így beszél az orosz nép és így ír a szovjetről Tolsztoj Alexandra. S ennek az írásnak nagy súlyt éppen az ad, hogy e súlyos bírálatot a nagy forradalmár Tolsztoj leánya írta meg. Vajon elolvassák-e majd könyvét sokan — Amerikában és nálunk — s okulnak-e belőle?

Hív az Örökváros

Tavaszi virágáradattal várja Róma ezidén a világ minden tájáról összeseregülő zarándokokat, akik X. Pius pápa születésének századik évfordulója alkalmából sietnek az Örökvárosba.

A világ minden országa elmegy a galambszívű pápa sírjához a százéves fordulón. Ott is a helye mindenkinek, akinek a világháború szenvedései titkos barázdákat vontak a homlokára, lelkére, életére. X. Pius pápa szeretettel lüktető atyai szíve azért szünt meg dobogni, mert halálos szomorúsággal látta, hogy az örületes világkatasztrófa külszében senki sem hallgatott az ő békítő, engesztelő szavaira és Európa keresztény államai ádáz gyűlölködéssel rontottak egymásnak. Most már békésen simulnak egymásba a tengerek — és rügyfakasztó tavaszi szellő szárnyán szállnak-szállnak a vágyakozó sóvárgások, X. Pius pápa sírja felé. És utra kerekednek a zarándokcsapatok is. Róma, — mint egy isteni festőművész óriási palettája, — ezer színben fog ragyogni. A világ minden keresztény nemzetének zarándokai ott lesznek azon a palettán. Ott lesznek — és nem fog hiányozni Erdély csoportja sem róla. Erdély katolikusait szeretettel hívjuk és várjuk a római zarándokútra, — hogy Itália ragyogó tavaszában, Róma örökké kék ege alatt, — megálljunk mi is X. Pius pápa sírja előtt és míg az ő forrón dobogó atyai szívéből megemlékezünk, gondoljunk arra, hogy a háború szörnyetegeit minden erőnkkel, csirájukban kell megfojtanunk. Ezt tanuljuk az angyali szelidségű X. Pius papától.

A zarándokút részleges programját már több ízben ismertettük az „Erdélyi Lapok”-ban. Hisszük, hogy ez alkalommal, — mint az eddigi két társasutunkon is, Erdély katolikusainak hatalmas csapata fog elindulni Róma, az Örökváros felé, az angyali lelkű pápa sírjához, ahonnan testi és lelki frissülést, áldást, kegyelmet és egész életünkön át fejlethetetlen értékes emlékeket fogunk magunkkal hazahozni...

Új könyv!

P. OSLAY OSWALD:

Szabin testvér

a Szeretet-Isten hőse.

A könyvpiac egyik legújabb és legértékesebb könyve. A szerető mártírjak, a Kínában meghalt fu Szabin testvérnek életét tárja az olvasók elé, minden kicsi mozzanataiban hit és adatok alapján. Lebiláncolva érdekes olvasmány.

Ára 100 ei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Szerkesztői üzenetek

H. I. Sätmar. Boldog idők, stb. című versét között nem találtunk közölhetőt, egy sem utótte meg lapunk mértékét. Ne küldjön többet, mert mostani versei után ítélve, még nagyon sokáig kell tanulnia, hogy elfogadható alkosson.

A kiadói hivatás üzenetei

Schlett Géza, Rovine. Kérésére köszönettel ezuton igazoljuk 1935 XII. 31-ig terjedő b. előzetésének vételeit

Hogyan kerüljük el a korai öregedést?

E cím alatt most már második kiadásban egy könyv jelent meg, amely a legmodernebb témával, a természetes megfiatalodással foglalkozik. A könyv szerzője dr Káldor Miklós főorvos, a Siesta szanatorium főorvosa, aki e fontos kis művében, a nagyközönséghez szóló munkájában arról beszél, miként lehet teljes erőben és egészségben magas kort elérni. Er deks stílusban mondja el a szerző, hogyan dolgozzunk, pihenjünk, étkezzünk és aludjunk. Az étkezés módja igen fontos tényező és megmutatja az utat vissza a természethez. Az egészség a normális állapot, a betegség természetellenes. Normálisan élünk tehát, ami nem is olyan nehéz dolog, mint sok ember gondolja. Emberek, akik normális életet folytatnak 100—120 évig is élhetnek. Nincs többé titka a magas kor elérésének. A modern tudomány egyszerű módon lebbenti fel e titkok fátyolát, megmutatja, miként érhetjük el a magas kort anélkül, hogy öregnek éreznük magunkat. E könyv életbevágóan fontos mindenki számára. A könyv érdekes és könnyű stílusban íródott és olvasóinknak a legmelegebben ajánljuk.

Ára 100 lei és portó.

Beszerezhető: Kiadóhivatalunkban.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
 ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Bulgária Egész évre 800, félévre 400
 negyedévre 210, egy hóra 70 lei.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
 Egyszeri ár 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sutyok István**
 Cluj, Piața Unirii 12. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.
 Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint a szél gyengülése, nyugatról felhősödés, éjjel mérsékelt fagy, egy-két nap mulva felmelegedés várható.

Zürichi zárlat. Párizs 20.38, London 14.93, New York 307 egynyelcad, Brüsszel 72.17 fél, Milánó 26.14 fél, Madrid 42.22 fél, Amsterdam 208.72 fél, Berlin 123.90, Bécs — schilling 56.90, Prága 12.89 egynyelcad, Varsó 58.32 fél, Belgrád 702, București 305.

Brazília szentszéki követe a pápa előtt. Rómából jelentik: Luis Gnimarae, Brazília új szentszéki nagykövete, a napokban nyújtotta át megbízólevelét a Vatikánban. Az átadás ünnepélyes keretek között ment végbe s ezen alkalomból a brazíliai nagykövet többek között az utóbbi szavakat intézte a Szentatyához: „Azt az országot jöttem képviselni, amelynek ha egyszer százmillió lakosa fogja ugyanazt a Hiszekegyet imádkozni, első katolikus nagyhatalma lesz a világnak. Mindnyájunk leghőbb óhajtása, hogy Braziliából olyan államot teremtsünk, melyben a Gondviselésnek kedve telik. Mert a mi gyermekeink álmai felett a Dél keresztje ragyog az égboltozaton. Tengeröblünk bejáratánál, a hegytetőn a Megváltó szobra a Brazília földjére lépőknek azt adja tudtul, hogy a szentkereszt földje az, ahol buzgó katolikusok laknak. Braziliában az egyház sorsa elválaszthatatlanul össze van kapcsolva az állam sorsával”.

Halál Tisza Kálmán geszti kúriájában. Budapestról jelentik: Vasárnap meghalt Geszten, a híres Tisza-kurián özv. Sándor Kálmáné született Dindár Ilona. A 75 éves nagyszony hosszabb idő óta Geszten tartózkodott leányánál, Rakovszky Ivánné Sándor Jolánánál. Az elmúlt nyáron heves szívrohamok léptek fel az idős asszonynál és most egy ilyen roham végzett vele. Halálát leányai, Rakovszky Ivánné, Kovács-Sebestyén Miklósné és Sándor Margit és unokái, gróf Tisza Lajos Kálmán, gróf Tisza Jolán és József gyászolják. Temetése ma délután 4 órakor lesz Geszten.

Az utca közönsége elfogott egy revolveres betörőt. Sätmar. Saját tud. A múlt héten a fogházból megszökött Sós László, három évre ítélt betörő és magával vitte az egyik börtönőr ötlövetű revolverét is. Hétfőn este dr. Gönczy Róza házában a szakácsné kapuzárakor észrevette, hogy a pincében egy alak kuporog a lépcsőn. Lärmát csapott, mire a betörő futásnak eredt, de az utca közönsége utána szaladt s elfogták. Visszavitték az ügyészség börtönébe. Zsebében megtalálták a töltött revolvert. A betörő ismerős a dr. Gönczy Róza házában, mert ott nőtt fel, mint egy hetesnek a gyermeke, s úgy látszik, hálából ki akarta fosztani a lakást.

Megjelent **Paál Rózsi:**
Egyszerű SZAKÁCSKÖNYVE
 A könyv 180 receptet, 14 képet és sok hasznos tudnivalót tartalmaz.
 Puha fedőlappal ára 70 lei.
Kapható: könyvosztályunkban.

A színes fajok születésszámának félelmetes emelkedése. Míg Európa országában a születések száma egyre csökken, a színes fajok szaporodása szinte félelmetes arányokat mutat. Egy kiváló osztrák nemzetgazdász erőteljes szavakban mutat rá erre a tényre, amelyben egyúttal Európa végétét is látja. Ime, a számok, amelyek beszélnek! India lakosainak száma száz esztendővel ezelőtt 130 millió volt. Ma 350 millió. Kínáé 250 millió, ma 475 millió. Japán lakossága 1854 óta, amióta kapuit kinyitotta a fehérek előtt, kétszeresére emelkedett. Oroszország, amely ma is inkább számít ázsiai, mint európai nagyhatalomnak, 1890 óta 53 milliós szaporulatot mutat fel, mert akkor 121 millió lakosa volt, ma 174 millió. A végső nagy leszámolásnál tehát ugyan csak nem fognak a színesek harcokban szükkölni!

Kincstári bonokkal lehet fizetni az 1932. évi előtti adótartozásokat. Az oradeai pénzügyigazgatóság kedden a pénzügyminisztériumból távirati rendelkezés érkezett, hogy kincstári bonokkal lehet fizetni az 1932. előtti adótartozásokat is.

Az amerikai elnök mondja:

Meggyőződéssel állíthatom, hogy az elmúlt év folyamán a mi szívünk és szellemünk megújult és fogékonyabb lett a lelki dolgok számára. Szociális érület tekintetében annyira megerősödünk, hogy képesnek tudjuk magunkat a legnagyobb áldozatok elviselésére is felebarátaink boldogtételére s jólétüknek előmozdítása érdekében. A kritikus esztendő példát adott arra, hogy polgáraink a felebaráti szeretet erényének gyakorlásában nem bizonyultak méltatlanoknak. Mindenki igyekezett feleslegéből juttatni a szűkölködőknek. A másokon való segítség akaratára jellemvonásává lett az amerikai polgárnak s népünk ebbeli készségét a Szent-Atya is a legnagyobb elismeréssel méltatta figyelemre.

Szívünket a bensőséges öröm hatja át, amidőn népünk lelki nemességének annyi sok megnyilatkozását tapasztalhatuk, biztató reménységgel a jövőre nézve. Mert mit használ egy népek, amely az egész világot meghódította, ha lelkét elveszteni kénytelen? Nyomor és éhség drasztotta el Amerikát, nap-nap után sokasodnak azok a borzalmak, amelyek az egész világot a legsúlyosabb megpróbáltatásoknak dobják martalécul.

Vajjon, olyan jelenségeknek vagyunk tanúi, amelyekért örvendezne kellene a Mindenhatónak hálat adnunk?

Akik így itélik meg a mai súlyos helyzetet, — tévednek. Mert ne feledjük el, hazánkban, sok olyan történet, ami miatt bűnbánó szívvel kellene bocsánatot kérnünk Istentől. A házasság szentségi mivoltával való visszállás s a különböző bűnök, amelyek a házasság köteleit felbomlasztották, mind aggasztóbb méreteket öltenek. Az amerikai iskolák ezreiben még ma sem ismerik Istent, sem az Ötörvényeit. De annál leplezlenebbül terjed azoknak istentelensége, akikre a nép az újúság nevelését bízta s akik Isten törvényeit nyíltan gúnyolják. Egyetlen országban sem oly nagyfokú a rombolásra, a törvénytelenre való hajlam, mint nálunk, sehol annyi lázadás az isteni és az emberi rend ellen, mint a mi országunkban.

Freund Márkus elítélését a tábla is helybenhagyta. Freund Márkus váleai lui mihai ügynök, amint megirtuk, a falujában több százezer leit vett fel s a végén megszökött, de Pozsonyban elfogták. Freundot a sätmari törvényszék háromrendbeli család miatt 7 havi fogházra ítélte és az ítéletet szerdán délelőtt helybenhagyta az oradeai tábla is. Freund felfolyamodott az ítélet ellen a Semmitőszékhez.

Mérgezés gyanújával exhumálták egy vármegyei tisztviselő holttestét. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Dalea Margit ciucvármegyei 31 éves tisztviselő február hó 18-án Clujon hosszas szenvedés után meghalt. Holttestét Mercurea-Ciucra szállították. A hatósághoz most beadvány érkezett, melynek írója annak a gyanújának ad kifejezést, hogy a jómódu tisztviselő nem természetes halállal halt meg, hanem mérgezés áldozata. Az ügyészség intézkedésére kedden exhumálták a holttestet és a közkörház hullaházában megtartották a boncolást. Az orvosok a boncolás eredményét még nem hozták nyilvánosságra.

Szent-Iványi Tibor temetése. Jelentettük, hogy Budapesten rákos megbetegedésben a klinikán meghalt Szent-Iványi Tibor 26 éves vetisi (Sätmar m.) földbirtokos, akinek halála megszerte osztatlan mély részvételt keltett. A család szeretett halottját hazahozatta és a somoskeői tanyán kedden délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra. A gyászszertartást Illosvay Lajos apátkanonok végezte fenyves segédlettel.

Sikkasztásért feljelentette a testvére a bankigazgatót. Fischer József tasmadi bankigazgatót feljelentette a nővére Fischer Fani, azon a címen, hogy 225 ezer leit adott át neki, hogy a bankja betétként kezelje, de amikor szüksége lett volna pénzre, nem tudta visszafizetni. Az oradeai törvényszék előtt szerdán Fischer igazgató azzal védekezett, hogy a nővérétől meghaltalmazása volt, hogy a pénzzel üzleteket kössön, amelyeken a pénz elveszett. A törvényszék felmentette az igazgatót a sikkasztás vádjától, azaz az érdekes indokolással, hogy a törvény szerint a testvér testvér ellen 3 hónapon belül köteles a feljelentést megtenni, amit Fischer Fani elmulasztott s így bünvádi eljárásnak nincs helye. Fischer Fani az ítélet ellen a táblához fellebbezett.

Ha a tolmács nem jól fordít. Simleul-Silvaniei. Saját tud. Gyakran megesik, hogy az adószedő közegek feljelentéseket tesznek az adófizetők ellen, hatóság elleni erőszak címén. Ilyen feljelentést tett a szilágysági Petenea község Mehelean nevű aljegyzője is Osztrica Márton földbirtokos ellen, akinél a magyarul nem tudó aljegyző egy Ardelean nevű tolmáccsal jelent meg egy 1700 leies adótartozásért. Az aljegyző el akarta vinni a lefoglalt zongorát. A földbirtokos hangoztatta, hogy nem tud fizetni, az adószedők viszont pénzt követeltek. Ebből vita keletkezett s a földbirtokos, hogy jobban bizonyítsa, hogy nem tud fizetni, kivette zsebkését s azt mondta az aljegyzőnek: ha elvágja a nyakamat, akkor sem tudok fizetni. A tolmács ezt úgy fordította az aljegyzőnek: inkább a nyakát vágom el, de nem fizetek magának, aljegyző úr! Mehelean, a csendőrrel felvette a jegyzőkönyvet s hatóság elleni erőszak címén feljelentést tett. A zäláui törvényszék kedden felmentette Osztricit a vád alól, mert a tanúk kihallgatásából megállapította, hogy a tolmács helytelen fordítása adta a vád alapját.

Két gyermek tragikus halála. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A város lakosságát mélyen megdöbbentő kettős gyermekhalál történt egyik napról a másikra. László Bözsike, a katolikus elemi iskola 13 éves tanulója meghalt diftériában. — Másnap Winzám Miklós, villamosüzemi főkönyvelő tíz éves, harmadikos, szintén a felekezeti iskola növendékét ragta el a halál. Halálának az okát egyelőre megállapítani nem sikerült, sok tünet volt amellet, hogy húsmérgezésről van szó, de lehet hogy szintén a difteritisz áldozata. A hatóságok elrendelték mindkét gyermek holttestének a felboncolását. Ennek ellenére az egészségügyi hatóságok semmit sem tesznek a felekezeti iskola bezárására. Sok szülő saját felelősségére otthon tartja a gyermekét, nehogy a feltétlenül fertőzött iskolában a romboló betegségnek legyen kitéve.

Oradeán egy veszett eb miatt kivégzték az összes be nem jelentett kutyákat. Csütörtökön a törvényszék épülete mellett egy veszettkutya megmarta a Gojdu liceum egyik tanárának a feleségét s egy fiatalembert, aki még ma sem jelentkezett s kilétét nem tudják. A kutyát agyonverték s kétségtelenül megállapították, hogy veszett volt. Dr. Haasa Sándor városi főállatorvos rendeletére most házról-házra fognak menni a sintérek rendőri segédlettel s a be nem jelentett kutyákat s azokat, amelyek szabadon járnak összefogják s a sintérekkel kivégzik. A kóbor kutyák összefogása már megkezdődött A bejelentett kutyák után taxát vetnek ki és számozott sárga fémdarabot adnak igazolásul.

Egészséges, hő gabonatermés
ARZOPOL
száraz-pácoló szer
 használatát nélkül elképzelhetetlen.
Többlettermés!
Egészséges magvak!
Mérsékelt ár!
 Gyártja: Moskovits Ipartelepek Rt. Oradea
 Kapható
 Andrányi Károly és Fiai Rt., Oradea.

Kávéházakban, vendéglőkben mindenütt kérje az „Erdélyi Lapok”-at.

Oradea

várja Róma tájáról össze. X. Pius pápa orduója alkalmasba.

Ága elmegy a szászok a szászok mindenkinél, védelmi titkos, okára, lelkére, etettel lüktető meg dobogni, al látta, hogy a fűfa külsőben békítő, engesztény állatrontottak egyes simulnak s rügyfakasztó állnak-szállnak X. Pius pápa nek a zarán mint egy isteni a, — ezer színen minden kedokai ott lesznek — és csoportja sem szeretettel hívrándokútra, — szászban, Róma gálljunk mi is míg az ő forrón egemlékezünk, áború szörnyesírájukban kellük az anygali

es programját az „Erdélyi” az alkalom társasutunkon hatalmas csaa az örök város pápa sirjához, sülést, áldást, ön át felejté fogunk ma-

ALD:

stvér

hőse.

abb és szere- an meg- életét en kicsi k alap- kes

Lanok

ál.

etek

stb. című versel t, egy sem ütötte ön többet, mert g nagyon sokálg alkossan.

zenei

ésére köszönettel terjedő b. elő

A mérgezett csokoládét az alba-iuliai diáknak a jülvölgyi rém küldte, aki évek óta névtelen levelekkel üldözi Vulcan intelligens családjait

Jelentették tegnap, hogy Alba-Julian a Mailáth főgimnáziumban az egyik diák Krausz Károly, arzénrel mérgezett csokoládét és cukrot kapott, amelyből két társával együtt evett és csak az isteni gondviselés és a gyorsan jött orvosi segély mentette meg őket.

Vulcani tudósítónk most részletes jelentést küldött a megdöbbentő szörnyüsről, amelyből kiderül, hogy már régóta fenyegeti a jülvölgyi családokat egy minden emberi érzésből kivetkőzött rém, aki most megkezdte amerikai gazemberek mintájára, fenyegetései beváltását.

Vulcani tudósítónk az esetről a következőket jelenti:

Esztendő óta amerikai stílusú zsarolási kísérletet folytat egy eddig még ismeretlen egyén, vagy társaság a zsilvölgyi Vulcanban. Névtelen levelekben, Lindbergh Bébi elrablására emlékeztető módon levelek érkeznek köztisztviseltek álló egyénekhez, akiket záros határidőre szólítanak fel, hogy általuk megjelölt helyekre, bizonyos nagyobb összegeket helyezzenek el, ellenkező esetben várhatják az általuk különböző formában bejelentett retorziókat. Ezideig senki sem vette ezt a társaságot komolyan. Ma azonban már a rendőrség erélyes fellépésére van szükség.

Krausz Károly vulcani fatermelő, a római katolikus egyházközség köztisztviseltekben álló gondnoka ezelőtt körülbelül három héttel, már nem is tudni hányadizban, névtelen levelet kapott, melynek írója nem kevesebb, mint 50.000 leinek általa kijelölt helyen leendő letételét követelte. A levél írójának írása azonos az esztendő óta irogató egyén írásával. Bejelenti az anonim író, hogy most érkezett haza a feltétlen szüksége van a megjelölt összegre, amelyet ha meg nem kap, címzettnek *mindhárom fiát — kik közül Keresi Franciaországban orvosnövendék, Lajos a fővárosban gyógyszerészhallgató, László pedig az alba-iuliai Mailáth-liceum IV. osztályos növendéke — elveszi láb alól.*

Mint eddig is, a család most sem vette komolyan az anonim levelek követelődéseit, mert a Krausz-család, mely három gyermeket idegenben tanítat, nem is rendelkezik olyan vagyonnal, hogy ily levelek íróinak rendelkezésére álljon, eltekintve az ügy jogi részétől.

Most vasárnap Krausz Károly sürgős értesítést kapott az alba-iuliai Mailáth-liceum finevelő intézetének igazgatóságától, hogy gyermeke két zsilvölgyi iskolatársával egyetemben súlyosan megbetegedett. A fiúcska, Krausz Laci, ugyanis e napon *Lupenből, Petresc Simion árnév alatti feladótól* csomagot kapott, melynek tartalma arzénrel mérgezett csokoládé és cukorka volt. A vasárnapi ebéd után a fiúcska *Konka Bubó vulcani és Szedlacek Aninoasa* bányatelepi iskolatársával fogyasztották a csomag tartalmából s így mérgezésben megbetegedtek. Idejében alkalmazott gyomormosás után a fiúk jobban vannak.

A nem mindennapi bűnügyben a petroseni szigurantahivatal a nyomozást bevezette.

Négy vádlottja van a suseni legénygyilkosságnak. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Megirtuk, hogy az egyik reggelre virradólag Suseni község utcáin vérbefagyva találtak Molnár József Antalé 22 éves legényt. A vizsgálat során letartóztatták Huszár Mihály 22 és Lukács József 28 éves legényeket, akiket a gyilkossággal gyanúsítottak. A további nyomozás folyamán terhelő adatok merültek fel Szócs Máté és Kovács András odaváló lakosok ellen is, akiket bűnrészességgel vádol az ügyészség. A vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte őket is.

A ragályt jelző vörös cédulával akarta elijeszteni az adóbizottságot. Sätmar. Saját tud. Rubin Dávid kereskedelmi ügynök a főorvosi hivatalban kért egy olyan lepecsételt vörös cédulát, amit az olyan házakra ragasztanak, ahol ragályos beteg van. Mivel orvosi bizonyítványt nem tudott felmutatni, megtagadták a kérést, de gyanút fogtak s néhány nap múlva kiszállott a főorvos Rubinhoz, akinek lakásán ott találta mégis a vörös cédulát. Kiderült, hogy egy nyomdában csináltatta meg azért, hogy azzal elriassza a most működő repülő adóbizottságot.

Amerika állami pénzügyeit egy nő intézi.

Amerika történetében első eset, hogy az állam pénzügyeit nő intézi. Josephine Roche asszonyt Roosevelt elnök Koloradóból hívta maga mellé titkárnőnek és azóta az Egyesült Államok kincstári ügyeit ő intézi.

Halálozások. Clujról jelentik: Mezősegi birtokán hétfőn délután elhunyt Balla György, az uri társaságok közismert és közkedvelt egyénisége. Balla György földbirtokos néhány nappal ezelőtt még bent volt a városban, majd visszautazott falusi birtokára. Kedden reggel rövid telefonjelentés közölte hirtelen halálát. 54 éves volt és veje Lukács Adolf professzornak, a magyar egyetem egykori tanárának, a hírneves büntetőjogásznak, akinek Edith nevű leányát vette feleségül. Apósa volt Lakatos István városi mérnöknek. Balla György holttestét Clujra szállítják s itt helyezik örök pihenőre.

Budapestről jelentik: Felsővisói Fináty Ernő, kiváló pedagógus, a Pázmány Péter tudományegyetem tanára, 75 éves korában elhunyt. Fináty Ernőnek több királyi kitüntetése volt és 1920-ban az Akadémia nagyjermét nyerte el. Levelező tagja volt a Magyar Tudományos Akadémiának és elnöke a Magyar Pedagógiai Társaságnak.

Miskolcra jelentik: Váratlanul elhunyt Kuncz Andor miskolci kórházi főorvos fiatal, 27 éves felesége. A fiatalasszony szülésen esett keresztül, a betegágyban influenzát kapott, amely két nap alatt végzett vele. A tragikus körülmények között elhunyt fiatal anyának férje testvére Kuncz Aladárnak, az elhunyt hírneves erdélyi magyar írónak.

Baia-Mare. Saját tudósítónktól. A bányavárosban osztatlan részvételt keltett ifj. Makrai Mihály halála. Az elhunytban id. Makrai Mihály, Baia-Mare város nyugalmazott polgármestere, fiát vesztette el.

Belőttek az állami iskolai igazgató ablakán. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Eddig ismeretlen tettesek az egyik este két revolverlövést adtak le ifj. Füstös Sándor ciuc-bancui állami iskolai igazgató-tanító lakásának ablakán keresztül. A golyók csak az ablaküvegeket zúzták be, más kárt nem okoztak. A bevezetett nyomozás szerint a lövöldözés bosszú műve s összefüggésbe hozzák a községi tanácsnak azzal a határozatával, mellyel az emeletes felekezeti iskolaépületnek az átadását mondták ki. A nyomozás megindult.

Rossz tréfa, vagy borzalmas gyilkosság. Londonból jelentik: London és környéke lakosságát két nap óta újabb retjéyes gyilkosság tartja izgalomban. Még az elmúlt esztendőben London egyik külső pályaudvarán egy bőröndben feldarabolt női hullarészeket találtak. A gyilkos azóta sem került meg. Most, két nap előtt, a Waterloo pályaudvaron találtak egy gazdátlan bőröndöt, amelyben két férfi-lábszár volt. A gyilkos, aki a jelekből ítélve, jól ismeri a bonctant, 25–30 év körüli áldozatát bárdal darabolta fel. Nincs kizárva, hogy csak valamelyik bonctani intézet egyetemi hallgatójának borzalmas tréfájáról van szó. A rendőrség erélyesen nyomoz a gyilkos után, akit a közvélemény már „Anglia I. számú közellensége”-ként kezd emlegetni.

* **A vér felújítása céljából** — kiváltképek középkori férfiaknak és nőknek — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Világszerte rendelik az orvosok a valódi Ferenc József viz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, előmozdítja a gyomoremésztést, fokozza az anyagcserét, javítja a vérkeringést, megnyugtatja az idegeket, egészséges álmot hoz és ezáltal új életerőt teremt.

A karhatalom felosztatta az érmelléki református egyházmegye esperes-választó gyűlését. Săcueni. Saját tud. Jelentették, hogy az érmelléki református esperesválasztás két tábora osztotta az egyházmegye lelkeszeit és híveit. Hétfőre, 25-ére hívták össze az esperesválasztó gyűlést, amelyen a lemondott Véghe József esperes — aki az esperesi hivatal ügyeinek intézését, az új esperes megválasztásáig, illetve beiktatásáig magára vállalta — beteg lévén — az egyházi elnöki széklet Jakab József beusi lelkész, mint legidősebb tanácsbíró foglalta el Pappszász Lajos es. és kir. kamarás, egyházmegyei gondnok társelnöke mellett. Már Jakab József elnökjelöltésként májában is tul voltak, amikor a csendőrség jelent meg s az elnökötől a gyűlés engedélyt kérte és mivel nem volt, a gyűlést betiltotta. Pappszász Lajos világi elnök, aki még megpróbálta megszerezni, de nem sikerült, mert három nappal előre kellett volna beadni a kérést. Csúpan annyit engedett meg a hatóság, hogy hét bírósági ügyet letárgyaljon az egyházmegyei bíróság. A gyűlés tagjaival közölte még a világi elnök, hogy Véghe József volt esperes beadványban kérte, hogy a mai nappal végleg mentseik fel az esperesi hivatal további ellátása alól, súlyos betegsége tekintettel s az ügyek további intézésével Jakab József egyházi tanácsbíró bizák meg, ami meg is történt és azután rendben szétoszlottak.

Hetven ezer lei bírság hétkiló dohányért. Simleul-Silvaniei. Saját tud. Rabló Viktor munkanélküli Sanniclaus községben feltárta Nedeş Mihály dohánypajtáját és ellopott hétkiló dohányt. Amikor el akarta adni, feljelentették s a csendőrség elfogta, amikor több más lopást is bevallott. A hét kiló dohányért 70 ezer lei bírságot rótt ki rá a monopól, amelyet, minthogy vagyonatlan, hathónapi elzárásra változtattak át. Ezenkívül a lopásért a törvényszék előtt fog felelni.

Törvényszéki hírek. Cluj. Saját tud. Az egész erdélyi sajtóban nagy port vert fel Simon Pál és Huttera Ottó targoncás fiatalembereknek városunkban elkövetett rablótámadási kísérlete, akik egy pénzposztást akartak kifosztani a fiatalembereket, a legfelsőbb katonai bíróság a fiatalembereket, a legfelsőbb katonai bíróság azonban megsemmisítette az ítéletet és polgári bíróság elé utalta az ügyet. A fiatalemberek jelenleg az ügyészségi fogházban ülnek és várják a tárgyalásukat. Tegnap a törvényszéki vadmancs megerősítette harmincnapos vizsgálati fogóságukat. — Kun Andornak a hírhedt feketeszés inspektornak ügyében holnap tart tárgyalást a helyi törvényszék IV. szekciójának tanácsa. — A törvényszék keddre tüzte ki a cornesti és turdai rombolásokkal kapcsolatban, a helyi újságírók ellen megindított sajtóper tárgyalásának a folytatását. A tárgyalást Linzmayer elnök betegsége miatt egy későbbi időpontra halasztották.

A halálraítelt Hauptmann siralomháza viszik.

A halálos ítélet kihirdetése után Hauptmann Brunót, a Lindbergh-baby meggyilkolásával vádolt német ácsot a halálraítéltek cellájába vezetik. A halálos ítélet végrehajtásának időpontját bizonytalan időre elhalasztották.

KÖZGAZDASÁG

Adó — bon — kötvény

Mindenki tudja, igen sokszor saját kárán tanulta meg, hogy a pénzügyi kormányzat az adóbehajtásokat úgynevezett „kesztyűs kézzel” intézni éppenséggel nem hajlandó. Főleg, hogy az államháztartás deficitjét el kell tüntetni s ehhez a művelethez a közteherviselő polgárság teljesítésének százszázalékos arányszáma szükséges. Pereg az adóvégrehajtó dobja s feltűzött ingóságok — nem egyszer egész tengődő élet nyomorúságos kis vagyoni eredményei — vándorútra indulnak. Nem azért történik mindez, mintha a tömegek vonakodnának az állammal szemben fennálló kötelezettségeiket teljesíteni, hanem csak abból az okból, mert megtrikált a munkaalkalom, elesenevészedett a kereseti lehetőségek hajdan kiadósabb forrása, megcsappant a forgalom s úrrá vált a gazdasági vérkeringés életveszélyes trombózisa.

Az államnak azonban pénz kell. Ez igen természetes dolog. Amint hogy az is rendjén való, hogy óriási szükségleteinek fedezését polgárainak összességétől követeli.

Nem természetes és nem is helyes pénzügyi politika azonban az, amely arra a tarthatatlan álláspontra helyezkedik, miképp az államháztartási mérleg egyensúlyának egyedüli biztosítéka az adó, illeték és taksa. Történelmi tények igazolják, hogy az adópréss megszorítása, a közteherviselés túlfokozása útján egyetlen ország pénzügyi válsága sem oldódott meg.

A nemzetközi áruforgalomra kell helyezni a fősúlyt, mert csakis a külkereskedelem az, amely új értékeket termel, amely az államháztartást közvetlenül, vagy közvetve gazdagítja. Románia az az állam, mely felmérhetetlen értékű természeti kincsek boldog tulajdonosa. Ezeknek okos termelési és külkereskedelmi politika útján történő, céltudatos kihasználása százszor többet jelentene, mint az adóterhek folytonos növelése, mely azzal a hátránnyal is jár, hogy túlméretezett a pénzügyi közgazgatás üzemi költsége.

És a „bon”-ok és a kötvények! Az adóban ma már csaknem operettpapír. Nem kell senkinek, nem értékeli senki. Az új beruházási kölcsön kötvényeit párin alul jegyzi a tőzsde. A kereslet így is lanyha. Most második kibocsátás terve kísért. Megint papírrözdön, megint túlkindlat, megint árleértékelés.

Tanulság e históriából: Vagy a pénz- és gazdasági politikát kell gyökeresen megváltoztatni vagy legalább a tőzsdét kell erőlesen megrendszabályozni. (— ob —)

A baiamarei Phönix megvásárolta a láposvölgyi vasút felszerelését, a vasútvonal azonban használaton kívül marad

Ötszáz munkást bocsát el a francia aranybányatársulat. Új lehetőségek nyílnak meg az aranybányászat előtt.

Sátmar. Saját tud. A Láposvölgyi vasutat a baiamarei Phönix megvette és az előmunkálatokat megkezdte arra vonatkozólag, hogy a vasutat, amely evekkel ezelőtt csödbe került, ismét üzembe helyezze. Ennek a hírnek, — ha az a valóságnak megfelel! — kiszámíthatatlan hordereje lenne. Mert úgy a bányavidék, mint a még feltáratlan Lápos-völgy, a biztos fellendülés útjára lépne.

Baia-Maren munkatársunk e kérdéssel kapcsolatban Molnár János főmérnökhöz fordult, aki elismert szaktekinetly a bányavidéken és a Phönix vezető főmérnöke. Molnár főmérnök a következőket mondta:

— A Láposvölgyi vasút se ér sokat, mert ez a negyven kilométeres vasútvonal a láposvölgyi bányáknak a függvénye. A háború alatt a németek is azzal a céllal építették, hogy a világ legkeresettebb ércét, a mangál ércet kibányásszák, mert ez a ritkaság is előfordul a bányavidéken. Ez akkor azért volt szükséges, mert az ágyukat is már mangálacélből öntötték az anyagihiány miatt. A vállalkozás csödbe ju-

tott s itt a Phönixnek is volt követelése. Hogy ezt valahonnan behozzuk, megvásároltuk a vasút görgő felszerelését, a vasutat magát nem.

— Evekkel ezelőtt foglalkoztunk azzal a tervvel, hogy életre ébresszük a vasútvonalat és a termelést. En magam vizsgáltam meg a Láposvölgyet s megállapítottam, hogy a világ legkeresettebb acélja, a mangál, tényleg található itt, azonban nem olyan mennyiségben, ami minket biztosítana. Így a tervet elejtettük. Jelen körülmények között csak a vegytermékek és az ezzel kapcsolatban levő bányászat érdekelnek minket.

— Tehát ismétlem — fejezte be Molnár főmérnök nyilatkozatát — nem a Láposvölgyi vasutat vettük meg, hanem csak annak a felszerelését.

Igy tehát szétfoszlott az a remény hogy a negyven kilométeres vasutat a lakosság szolgálatába állítsák.

Milliók fekszenek beépítve. A töltést a falusiak több helyen átvágták, a hidakat is szétsejték.

Teljesen leépíti üzemét a francia aranybánya

A bányavidék közgazdasági köreiből néhány héttel olyan hírek terjedtek el, hogy a francia aranybányatársulat teljesen kivonul a romániai aranytermelésből. Ez a visszavonulási hír azért hatott a szenzáció erejével, mert — mondhatni — franciák voltak azok, akik megvetették az alapját a modern aranytermelésnek. Mintegy öt évvel ezelőtt vásárolták meg a baiatai aranybányát, amelyet ezelőtt maguk a tulajdonosok munkáltak. A francia tőke aztán valóságos forradalmi úlitást vezetett be, többek között a flotációs választást, amely majdnem ötven százalékkal jobb eredményt ad. Ezen a példán felbuzdulva szavazott meg a kormány szűzhat-

van milliók kölcsönt az aranytermelés fokozására s ma már minden állami üzemnél ilyen aranyválasztók dübörögnek. A francia tőke is számtalan milliót épített be s most katasztrófálisan hatott rá, hogy elvesztették az aranytelepeket s a bánya aranyát csak olyan kevés mennyiségben ad, hogy például az elmúlt hó folyamán két millió lei ráfizetéssel dolgozott az üzem. Ezért az igazgatóság a teljes leépítés mellett döntött s amit értesülünk, rövidesen ötszáz bányásznak mondanak fel. Tíz-tizenöt munkással fognak próbálkozni s ha nem sikerül új aranyérre bukkanni, az üzemet teljesen leállítják. A végleges döntést Párizsban mondják majd ki, ahova Lavadoux vezérigazgató rövidesen elutazik és megteszi jelentését az igazgatótanács előtt, hogy döntsének a francia aranybányászat és egy bányászkiállítás sorsa felett.

A betegsegélyző pénztárak önkormányzatának visszaállítását követelik az ipari érdekképviseletek

Tárgu-Mureş. Saját tud. A betegsegélyző pénztári sérelmek orvoslása céljából az iparos-érdekeltségek országos megmozdulás beindítását határozták el. Erdély különböző városaiban tartottak már gyűléseket, melyeken elsősorban a betegsegélyző autonómiájának visszaállítására hangzottak el felszólalások. Felkérte a tárgumuresei iparosság Szabó Béni magyarpárti képviselőt is, hogy támogassa az okiráltság iparosainak bucarestii nagygyűlése alkalmával az erdélyi iparosság ezirányú mozgalmát. Szabó Béni képviselő értesítést küldött Bustya Béla magyar iparosegyleti elnöknek, amelyben eljárásának teljes sikeréről számol be. A bucarestii iparosnagygyűlés is a betegsegélyző pénztár autonómiája mellett foglalt állást s minden erejét latba fogja vetni a jövőben is, hogy az iparosság betegpénztári sérelmei orvosolassanak.

Megegyezéssel intézte el az Ecsedi Láplecsapoló Társulat függő ügyeit, a román és magyar érdekeltség

Carei. Saját tud. A két részre osztott Ecsedi-láplecsapoló Társulat román és magyar érdekeltségének kiküldöttéi évenként találkoznak a közös érdekű ügyek megbeszélése és elintézése végett. Az ezévi értekezletet február 17-én tartották meg Berveni határmenti községben, ahol a romániai érdekeltséget dr. Gherman János carei járásfőszolgabíró, Puscasiu János és Buia Emil satumarei főmérnök képviselték. Magyar részről vitéz Reviczky György főmérnök, a társulat magyarországi igazgatója és vitéz Hódy László vizsábályozási főmérnök jelentek meg az értekezleten. Az értekezlet a legteljesebb összhangban folyt le és a kiküldöttek teljesen megegyeztek abban, hogy a két részre osztott társulat közös tulajdonát képező kotrógépet Mátészalkáról Sätmarra hozzák. A megegyezés alapján kötelezőleg kimondták, hogy a két társulat vezetőinek minden esetben fent kell tartani egy műszaki egységet a mindkét oldalra eső érdekeltség megvédése céljából.

Április elsejétől lényegesen leszállítják a villanyáram díját Careiben. Saját tud. A városi villamosművek vezetősége a villanyáram leszállítása érdekében tervezetet dolgozott ki. Nemcsak a világítást fogják olcsóbbá tenni, hanem módot fognak nyújtani olyanok számára is a villanyvilágítás bevezetésére, akiknek bár módjukban volna, de még mindig nem vezették be a villanyt. A város közvilágítását eddig a villamosüzem a fogyasztók terhére látta el, amennyiben a villamosüzem jövedelmét csupán a magánfogyasztásból eredő bevételek képezték. Az új tervezet szerint a közvilágítás költségeihez a város valamennyi adózó polgára hozzájárulni köteles, tehát azok is, akiknek lakásában nem villany ég, mivel a közvilágítás azok javára is szolgál. A közvilágítás címén kirovando adó tehát növelni fogja a villamosüzem bevételeit, amelynek ellenében a magánfogyasztók áramdíját természetesen lényegesen leszállítják.

Képes Kécsika

a legnívósabb szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes folyóirat.

Kellemes, szórakoztató olvasmányok, hasznos tudnivalók haziaszavak részére, kozmetika, divattudósítások stb.

A gazdag szépirodalmi részt a legnevesebb írók szerkesztik.

Megjelenik minden második vasárnap.

Előfizetési ára: negyedévre 100 lei.
félévre 190 „
egész évre 350 „

Előfizetési hely: az ERDÉLYI LAPOK kiadóhivatala, Oradea, Strada Regele Carol 5.

kiváltkép kö-
ajánlatos né-
phár természe-
ni. Világszerte
enc József viz
bélműködést,
fokozza az
megnyugtató-
hoz és ezáltal

rmelléki refor-
asztó gyűlést,
ogy az érme-
t táborra osz-
híveit. Hétfő-
választó gyű-
József esperes
k intézését, az
e beiktatásig
az egyházi el-
lelkész, mint
Pappszász
egyfel gondnok
József elnökle-
a csendőrség
lés engedélyt
st. betiltotta.
még megpró-
mert három-
a kérését. Csu-
ság, hogy hét
házmegyei bi-
még a világi
res beadvány-
égleg menték
átása alól, su-
ügyek további
anácsbíró biz-
zután rendben

ó dohányér.
Rabio Viktor
rben feltörte
s ellopott hét-
ni, feljelentet-
több más lo-
ért 70 ezer lei
lyet, mint hogy
váltakoztak
szék előtt fog

tud. Az egész
Simon Pál
fiatalember-
amadási kísér-
tak kifosztani
atonai bíróság
atonai bíróság
tet és polgári
talember-
nek és várják
nysszéki váda-
vizsgálati fog-
medt feketesz-
tart tárgyalást
ak tanácsa. —
ornesti és tur-
a helyi újság-
rgyalásának a
r elnök beteg-
halasztották.

síralom.
Hauptmann
gyilkolásával
ek cellájába
jtásának idő-
lasztották.

Magyarok! Olvashtok és terjeszhtok a legszépségteljesebb magyar napit!

Erdélyi Lapok

SPORT

A Hargita Testező Egylet síversenye

Odorheiu. Saját tud. A helybeli Hargita Testező-egylet télisport szakosztálya február 23-án és 24-én rendezte meg szokásos síversenyt a város körüli hegyeken és a város határában levő ugrópályán. Az egylet vezetősége mindent elkövetett, hogy a hirtelen melege, sőt esőzésre fordult időjárás következtében megromlott hóviszonyokat legalább az ugrópályán megjavítsa s ez — eltekintve a hó tapadós voltától — meglehetősen sikerült is. A késői síverseny még így is egy jöleső megállapítást eredményezett, azt, hogy a sánccal versenyzőink ma sokkal jobban állják, mint tavaly. Elég annyit említenünk, hogy 60 közül mindössze 3 bukott ugrás volt. Az érdeklődés a rossz időjárási viszonyok ellenére igen szépnek mondható, mert a versenyen nyolc sportegyesület vett részt. Részletes eredmények a következők:

Futóverseny (15.5 km.) Senior: 1. Dresnand Conrad (ACFR, Brasov) 1 ó. 23.10. 2. Pap János (Encian, Brasov) 1 ó. 40.47. 3. Keresztes József (EKE, Mercurea-Ciuc) 1 ó. 43.13. 4. Gergely Lajos (Hargita, Odorheiu) 1 ó. 50.32.

Junior (8 km.) 1. Czikmántory Ottó (Hargita) 39.30. 2. Kósa János (Hargita) 41.18. 3. Kiss Ferenc (EKE) 42.50. 4. Kovács László (Encian) 44.21.

Női (8 km.) 1. Drócsa Bözsi (EKE) 52.41. 2. Ince Mancsi (Hargita) 55.32. 3. Csiki Annus (EKE).

Slalom verseny, senior: 1. Klöckner Rudolf (KSV Brasov) 0.52.5. 2. Clompe Hubert (KSV) 0.56. 3. Zechner Robert (KSV) 0.59.30. 4. Rampelt Hans (STV, Sighisoara) 1.01.2.

Junior: 1. Kósa János (Hargita) 0.59.6. 2. Kovács László (Encian) 1.02.8. 3. Czikmántory Ottó (Hargita) 1.07.5. 4. Kiss Ferenc (EKE) 1.09.

Ugróverseny senior: 1. Seewald Theo (KSV) 330.4 pont (31, 31.5, 32). 2. Dresnand Conrad (ACFR) 326.7 pont (33.5, 34, 33.5). 3. Clompe Hubert (KSV) 325.9 pont (29, 32, 32.5). 4. Klöckner Rudolf (KSV) 319.8 p. (32, 32, 31).

Junior: 1. Kósa János (Hargita) 274.5 pont (17, 17, 18). 2. Kovács László (Encian) 267 pont (12, 17, 17).

Döntetlen az országos jégkorongdöntő

Telefon Club — Dragos Voda 0:0

Bucurestiből jelentik: Tegnap délután játszották le a fővárosban a cernauti Dragos Voda és a bucaresti Telefon Club az országos jégkorong bajnokság döntőjét. A műjégpálya azonban majdnem teljesen víz alatt állt, de a mérkőzést mégis megtartották, mert a tartós felmelegedés még reményt sem nyújtott a javulásra. A mérkőzés 0:0 arányban döntetlenül végződött s így meg kell ismételn.

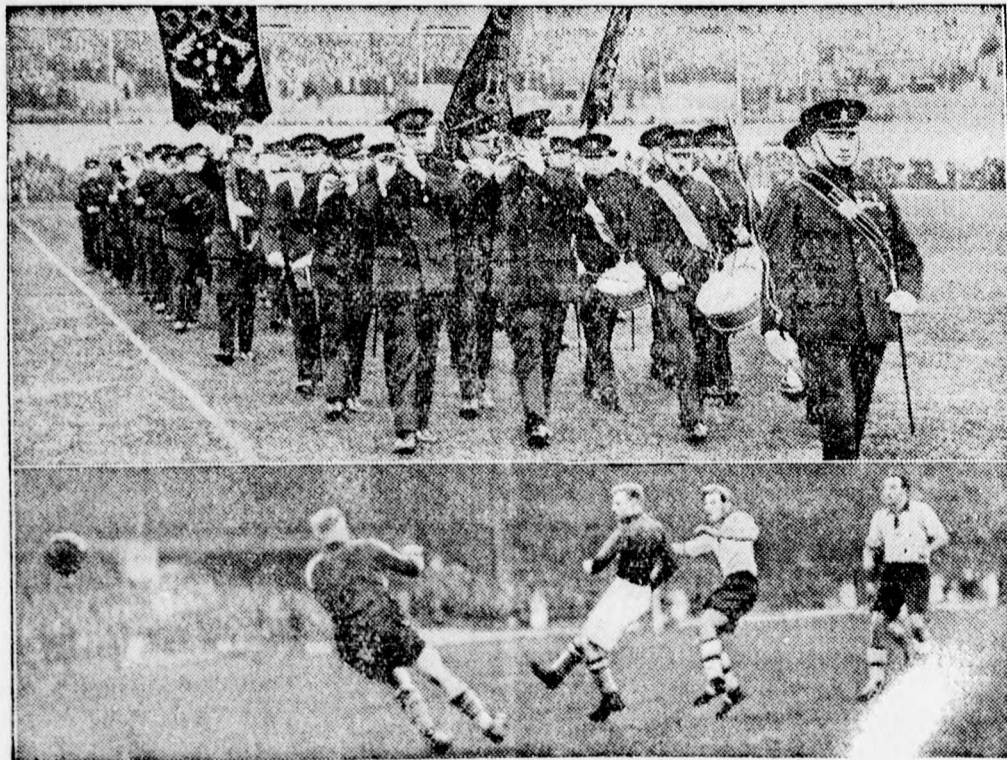
Kész a Balkán Kupa programja. Szófiából jelentik: Az idei Balkán Kupa labdarugó mérkőzéseit, mint ismeretes, Bulgária rendezte meg, még pedig június hónap folyamán. A bolgár szövetség a verseny műsorát már össze is állította. Ez a következő: június 16: Bulgária—Románia, június 17: Jugoszlávia—Görögország, június 19: Görögország—Bulgária, június 21: Románia—Jugoszlávia, június 23: Görögország—Románia és Bulgária—Jugoszlávia.

Nagyvonalú terv az osztrák-magyar labdarugó kapcsolatok kimélyítésére

Budapestről jelentik: Érdekes terven töri a fejét a profifutball vezetősége, amikor már a következő bajnokság kezdetére akar egy eddig még ismeretlen szenzációt a közönség elé vinni. Azt tervezik ugyanis, hogy a magyar és az osztrák futball régi kapcsolatainak felelevenítésével hatos klubközi nemzetközi mérkőzésorozatot rendeznek. És pedig úgy, hogy augusztus utolsóelőtti és utolsó vasárnapján az első, harmadik és ötödik helyezes magyar csapat Bécsben játsszék az ottani második, negyedik és hatodik helyezettekkel. Ugyanakkor pedig az osztrák bajnokság első, harmadik és ötödik helyezette Budapestben mérkőzik a magyar második, negyedik és hatodikkal.

Ez a két főváros közötti vetélkedés egy héttel később megismétlődik, de akkor kicserélik az ellenfeleket, úgyhogy végeredményben mindkét ország fővárosa a két vasárnap folyamán a szomszéd hat első ligacsapatát megismerheti.

A terv valóban grandiózus és egyedülálló,

A német-holland labdarugó mérkőzésről.

Az amszterdami Stadionban hatalmas érdeklődés mellett bonyolították le Németország és Hollandia közötti válogatott mérkőzést, amelyet a németek nyertek meg 3:2 arányban. Felső képünk a mérkőzés előtt a zenekar felvonulását ábrázolja.

esupán az a kérdés, hogy kellő anyagi alapokkal rendelkeznek-e a terv kivitelére. Nagyon lehet, hogy a bécsiek a múlt szomorú tapasztalataink okát, nem mernek ilyen nagy vizsgába belemenni.

Zágrábban lesz a jövő évi asztali tenniszvilágbajnokság. Londonból jelentik: A nemzetközi asztali tenniszszövetség a jövő évi világbajnokság színhelyéül Zágrábot, az 1937-ik évi világbajnokság színhelyéül pedig Csikágót jelölte ki. A nemzetközi szövetség kimondotta azt is, hogy jövőre is az illetékes nemzeti szövetségekre bizza az amatőrség kérdésének elbírálását és ezzel a németek akciója, akik a magyar világbajnokokat profinak akarták nyilvánítani, kudarcot vallott.

Kühár Flóris:

Baclangok, sícek, kupolák Ara 35 lei és portó.

Tanulmányok és utijegyzetek.

Kapható könyvosztályunkban.

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb aprohirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény), Cim a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Saját termésű

6-borok eladása 30 lertől feljebb. Merz Sándornál, Oradea, Str. Pasteur 75. szám.

Rollós ajtó

eladó. Oradea, Strada Crucii 9.

Eladó

egy csukott „Citroen” autó és egy hosszú fekete zongora. Értekezni lehet: Oradea, Str. Nicolae Zsiga 48.

Régi

német és magyar könyvek eladók. Cim a kiadóban.

Kerékpár

alig használt, olcsón eladó. Oradea, Strada Hasdeu 11.

PUHA ÓLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Lakás

Egyszoba, konyha, előszoba lakás májusra kiadó. Str. Mihail Sorbul 11.

Kiadó

2 és 3 szobás lakás fürdőszobával, kerttel, május 1-re, Oradea, Parcul Carmen Sylva No. 18.

Butorozott szoba

teljes ellátással kiadó elsejére. Oradea, Str. Andrei Muresan 12.

Eladó

használt vasredőnyös kirakat ajtóval, ajtó, blakok, Baritiu-u. 4.

Kiadó

4 szobás modern lakás május 1-re Bul. Reg. Ferdinand 7-a alatt. Értekezni: Oradea, Str. Tache Jonescu 15. sz.

Hülönfélé

Cserépkályhák javítását, átrakását szakszerűen készítem. Besenyei István kályhás, Oradea, Str. Rosior 15.

Börkesztyü javítás vállalk. Oradea, Str. Wilson No. 15.

Dr Bárdos József óras ütlet ez év február 1-től Bul. Regele Ferdinand 19. szám alá helyezte át.

Motoros géppel berkeletetést vállal Uferbach Ervinne fajbaromfi tenyészete, Oradea, Str. Nic. Zsiga No. 52. Telefon 138.

Használt Angol Berlitz First book keresek. Mokes, Oradea, Str. Tache Jonescu No. 13.

Állhatmazás

Jobb leányt felfogad magános uriaszony. Oradea, Regele Ferd. 69. I. em. 5.

Püzi jól tudó mindenest éves bizonyítvánnyal keresek. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 44.

Takarítás vállal vagy gyermek mellé emegy Maricska Jánosné Oradea, Str. Tache Jonescu 6. sz.

Kerthez ertő házmeztart keresek március 1-re. Oradea, Str. Delavrancea 10.